



DSP

Politiekeurmerk Veilig Wonen onder de loep

Oberon Nauta, Paul van Soomeren, Vincent de Goeij & Perihan Özgül

Contactgegevens

Amsterdam, 6 juni 2018

Oberon Nauta

onauta@dsp-groep.nl

020 6257537

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	De geboorte van een succes	4
1.2	Wat is het Politiekeurmerk Veilig Wonen?	4
1.3	Het PKVW en het Bouwbesluit	5
2	Tijd voor reflectie: onderzoek PKVW	7
2.1	Bekendheid met het Keurmerk	8
2.2	Geldigheid en het verlopen van het certificaat	8
2.3	Aanwezigheid Keurmerk bij de woning	9
2.4	Motieven voor certificering	10
2.5	Het gemak van certificeren	11
2.6	Voordelen en nadelen van het Keurmerk	12
3	Discussie	13
3.1	Verlopen van het Keurmerk	13
3.2	Dekkingsgraad	14
3.3	Drie stellingen	14
4	Aanbevelingen doorontwikkeling PKVW	19
Bijlagen		
	Bijlage 1 Tabellen	22
	Bijlage 2 Postcodering open antwoorden	33
	Bijlage 3 Relaties achtergrondkenmerken en PKVW	38
	Bijlage 4 Samenvatting interviews	41
	Bijlage 5 Eisen en aanbevelingen nieuwbouw en bestaande bouw PKVW	44

1 Inleiding

1.1 De geboorte van een succes¹

Het Politiekeurmerk Veilig Wonen is oorspronkelijk ontstaan naar voorbeeld van het Engelse keurmerk 'Secured by Design' dat in 1989 officieel ten doop werd gehouden. Drie jaar later namen preventie-ambtenaren van de politieregio Hollands Midden² het initiatief om een Keurmerk Veilig Wonen in hun regio te introduceren. Dit Keurmerk zou worden afgegeven voor nieuw te bouwen woningen die voldoen aan een voorgeschreven pakket van eisen voor inbraakpreventie en veiligheid.

Er werd een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, contact opgenomen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV), en begin 1994 kregen de politieke preventie-ambtenaren het allereerste handboek, geschikt om experimenten mee te doen³.

Vanaf de start trok het Politiekeurmerk Veilig Wonen® - we spreken kortweg van het Keurmerk of PKVW - zoveel aandacht dat het de initiatiefnemers zowat uit handen werd gerukt door andere politieregio's om direct als instrument, hoe onrijp ook, overal te worden ingezet. Daarnaast werd het Keurmerk toepasbaar gemaakt voor bestaande woningen. Dit resulteerde uiteindelijk in een Keurmerk Bestaande Bouw, naast het Keurmerk Nieuwbouw.

Daarna zette het Keurmerk een bijna onstuitbare opmars in. Iedereen ging er mee aan de slag en er werd zwaar geïnvesteerd in de twee handboeken, waarin het instrument en de prestatie-eisen zijn vastgelegd. Eind 1998 eindigde het experiment en werd het Politiekeurmerk Veilig Wonen definitief nationaal ingevoerd.

1.2 Wat is het Politiekeurmerk Veilig Wonen?

Het Politiekeurmerk Veilig Wonen is een instrument om met name woninginbraken – maar ook enkele andere delicten alsmede onveiligheidsgevoelens – te voorkomen. In de handboeken van 2015 wordt door Annemarie Jorritsma (dan Burgemeester van Almere en bestuurlijk trekker van de aanpak woninginbraken) samenvattend gesteld:

“Het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) is (een) instrument dat zich de afgelopen 20 jaar heeft bewezen als een goede methode om woninginbraken te voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat het een duurzame manier is om het aantal inbraken te laten dalen. Huizen met het PKVW-certificaat, hebben tot wel 90 procent minder kans op een inbraak. Inbrekers weten dus maar al te goed bij welke woningen ze moeilijk binnenkomen. Ze herkennen een PKVW-woning direct aan de goede sloten, heldere verlichting en de PKVW-raamsticker. Voor de bestrijding van woninginbraken op de lange termijn is het belangrijk dat alle

¹ Tekst merendeels overgenomen uit: Fasten your seat-belts please 'Politiekeurmerk Veilig Wonen® Ready for take off? Amsterdam, 13 februari 1998. H arm Jan Korthals Altes, Julia Mölck, Paul van Soomerem.

² Theo Hesselman en Rob Kool.

³ Politiekeurmerk Veilig Wonen, Inbraakpreventie en sociale veiligheid, Handboek voor experimentpartners, Politie Hollands Midden, Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting, Ministerie van Justitie, 1 994.

betrokken partijen blijven investeren in het beveiligen van woningen. Voor een effectieve aanpak moeten gemeenten, woningcorporaties, de beveiligingsbranche, politie én burgers de handen ineen slaan. Ieder vanuit zijn eigen rol en vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.”

Het PKVW bestaat uit twee pakketten van eisen en aanbevelingen. Een pakket van 39 eisen/aanbevelingen voor nieuwbouw en een pakket van 26 eisen/aanbevelingen voor bestaande bouw. Het PKVW maakt dus – voor zowel nieuwbouw als bestaande bouw - een onderscheid naar ‘eisen’ (moet) en ‘aanbevelingen’ (kan). Om aan het PKVW te voldoen, moeten alle eisen per categorie gehaald worden. Aanbevelingen mogen, op verzoek van de opdrachtgever, mee beoordeeld worden. Vanuit het PKVW wordt aanbevolen om de aanbevelingen goed door te nemen en om een keuze te maken welke aanbevelingen relevant zijn voor de desbetreffende woning en wijk.

De eisen en aanbevelingen betreffen niet alleen de woning (sloten op deur en raam), maar gaan deels ook over de openbare ruimte, meergezinswoongebouwen en de verkaveling van een gebied. Zelfs parkeervoorzieningen, openbare verlichting en openbaar vervoer komen uitgebreid aan de orde. Om te zien om welke eisen en aanbevelingen het gaat, zijn in bijlage 5 alle eisen en aanbevelingen opgenomen. In dat overzicht van alle eisen en aanbevelingen is goed te zien dat het PKVW een heel uitgebreid pakket aan eisen/aanbevelingen betreft. Slechts een heel klein – maar heel belangrijk - deel daarvan kende in 1999 een doorwerking naar het landelijk verplichte bouwbesluit (zie ook hierna in 1.3). Daarbij ging het om enkele van de eisen die in het kader ‘Nieuwbouw’ zijn te vinden onder ‘Woning’ (W).

1.3 Het PKVW en het Bouwbesluit

Een vrij beperkte set aan eisen op woning niveau (enkele van de ‘W-eisen’) zijn aan het einde van het vorige millennium (1999) opgenomen in het bouwbesluit en is daarmee verplicht geworden bij alle nieuwbouw.⁴ Dat bleek overigens een heel effectieve aanpak zoals Van Ours en Vollaard in een onderzoek uit 2011 lieten zien: het leverde een vermindering van het inbraakrisico in nieuwbouwwoningen op van maar liefst 26%.⁵ Het lijkt er dus op dat de vrij beperkte – vooral bouwtechnische – set eisen over inbraakwerendheid een enorme impact had. En dat is terug te voeren op slechts één in 1999 ingevoegd zinnetje in het bouwbesluit:

⁴ Bij verbouwingen geldt deze verplichting niet. Daar geldt strikt genomen (Bouwbesluit 2012 (v/h 2003)) een vast verbouwniveau sterk leunend op het ‘rechtens verkregen niveau’. Dit rechtens verkregen niveau is het niveau dat indertijd bij de bouw geldend was. Stel dat een pand 100 jaar terug gebouwd werd, dan mag men dus bij een renovatie bij de deuren, ramen en kozijnen het hang- en sluitwerk en beslag toepassen dat 100 jaar terug verplicht werd en gebruikt is. Een ‘exacte grens’ tussen ‘geheel vernieuwen’ en ‘gedeeltelijk vernieuwen’ wordt in Bouwbesluit niet genoemd. Het ‘rechtens verkregen niveau’ wordt naar boven begrensd door niveau nieuwbouw en naar onderen begrensd door niveau bestaande bouw (alle bouwwerken moeten hier minimaal aan voldoen, anders is sprake van een illegale situatie). Het feitelijk aanwezige niveau is, zoals wordt aangetroffen direct voor uitvoering van de werkzaamheden (dit niveau moet dan natuurlijk wel rechtmatig zijn verkregen). Wat de toekomst hier moge brengen is nog onbekend: het volgende ‘bouwbesluit’ wordt geïntegreerd in het Besluit bouwwerken leefomgeving en is één van de vier AMvB’s die uitvoering geven aan de Omgevingswet, die zo rond 2021 verwacht wordt.

Overigens blijkt in de praktijk toch vaak dat nieuwe gevelelementen (kozijnen, ramen en deuren) die bij een renovatie gebruikt worden voldoen aan de huidige bouwbesluit eisen van inbraakwerendheid, omdat het voor de kozijnmakers wel zo makkelijk is bij alle producten aan de bouwbesluit eisen te voldoen.

⁵ Van Ours, J.C. and Vollaard B.A. (2011) Does regulation of built-in security reduce crime? Evidence from a natural experiment. *Economic Journal*, Volume 121, Issue number 552, page 485-504. De samenvatting van hun artikel: We provide evidence that large-scale government intervention in the use of self-protective measures lowers crime. Since 1999, all new-built homes in the Netherlands have to have burglary-proof windows and doors. We find the regulatory change to have reduced burglary in new-built homes from 1.1 to 0.8% annually, a reduction of 26%. Even though the regulation of built-in security does not target preventative measures at homes that are most at risk, the social benefits of the regulation are likely to exceed the social costs. Link: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-0297.2011.02429.x/abstract>

“Deuren, ramen, kozijnen en daarmee gelijk te stellen constructieonderdelen in een scheidingsconstructie van een niet-gemeenschappelijke ruimte die volgens NEN 5087 bereikbaar zijn voor inbraak, hebben een volgens NEN 5096 bepaalde inbraakwerendheid die voldoet aan de in die norm aangegeven weerstandsklasse 2.”⁶

Van de site www.politiekeurmerk.nl geraadpleegd 26-04-2018.

Wat regelt het Bouwbesluit

- Brandveiligheid (sinds 1 januari 2003 zijn rookmelders verplicht).
- Inbraakwerendheid van de woning (deels).
- De entredeuren van een woongebouw mogen alleen aan de buitenzijde met een sleutel geopend worden.
- Cilindertrekbeveiliging bij alleen nieuwbouwwoningen (per 1 januari 2016).

Wat regelt het Politiekeurmerk

- Inbraakwerendheid voor de schuur en berging.
- Inbraakwerendheid van de collectieve fietsenstalling.
- Inbraakwerendheid van de individuele garage.
- Cilindertrekbeveiliging in zowel nieuwbouw als bestaande bouw.
- Verlichting aan de woning.
- Verlichting en verkaveling van de achterpaden.
- Toegang van en in het gebouw. Door eisen aan centrale toegangsdeuren zoals anti-flippervoorziening en zelfsluitendheid. En het afsluiten van compartimenten zoals bergingenclusters en de parkeergarage, zodat bezoekers niet in deze ruimte kunnen komen.
- Overzicht in het woongebouw door eisen als zichtlijnen. Bijvoorbeeld doorzicht van algemene deuren en bij spiegels in hoeken van bergingsgangen.
- Controle en inspectie.

⁶ **Bouwbesluit 2012** > Hoofdstuk 2. Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van veiligheid > Afdeling 2.15. Inbraakwerendheid, nieuwbouw

Artikel 2.129. Aansturingsartikel

1. Een te bouwen woonfunctie, niet zijnde een woonwagen, biedt weerstand tegen inbraak.

2. Aan de in het eerste lid gestelde eis wordt voldaan door toepassing van de voorschriften in deze afdeling.

Deuren, ramen, kozijnen en daarmee gelijk te stellen constructieonderdelen in een scheidingsconstructie van een niet-gemeenschappelijke ruimte die volgens NEN 5087 bereikbaar zijn voor inbraak, hebben een volgens NEN 5096 bepaalde inbraakwerendheid die voldoet aan de in die norm aangegeven weerstandsklasse 2.

Artikel 2.130 Reikwijdte

Deuren, ramen, kozijnen en vergelijkbare constructieonderdelen van woningen moeten wanneer zij bereikbaar zijn voor inbrekers inbraakwerend zijn, volgens weerstandsklasse 2, bepaald volgens NEN 5096. Hiermee wordt gewaarborgd dat nieuw te bouwen woningen worden voorzien van deugdelijk hang- en sluitwerk en van deugdelijke kozijnen waarop dat hang- en sluitwerk is aangebracht. Hoogwaardig hang- en sluitwerk werkt preventief tegen inbrekers en levert daarmee een bijdrage aan de sociale veiligheid. De eisen gelden ook voor constructieonderdelen in een scheidingswand tussen een woning en een ruimte van een aangrenzende gebruiksfunctie of aangrenzende gemeenschappelijke ruimte. Voorbeelden van zo'n aangrenzende gebruiksfunctie die met de woning in verbinding staat, zijn praktijk- of kantoorruimten en garages. Bij een woning in een woongebouw kan men denken aan de scheiding tussen een woning en een aangrenzende gemeenschappelijke ruimte zoals een portiek. Bij weerstandsklasse 2, bepaald overeenkomstig NEN 5096, heeft een gelegenheidsinbreker met gebruikelijk gereedschap in het algemeen ten minste 3 minuten nodig om in de woning in te breken.

2 Tijd voor reflectie: onderzoek PKVW

Het PKVW gaat al weer heel wat jaren mee en kende dus een belangrijke doorwerking naar het Bouwbesluit. Een essentieel kenmerk van het PKVW is dat er constant gekeken wordt naar vernieuwing (andere eisen/aanbevelingen, andere aanpak). Dat gold ook eind 2017 weer toen door het ministerie van Justitie en Veiligheid een onderzoek naar 'Fenomeenanalyses HIC' en 'Woningovervallen' werd aanbesteed, waarbij door de opdrachtgever ruimte gemaakt werd voor onderzoek op het terrein van het PKVW. Besloten werd een onderzoek uit te laten voeren dat tot doel had antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen:

- ③ Wat zijn de motieven en argumenten van bewoners om hun woning PKVW te laten certificeren?
- ③ Wat zijn de motieven en argumenten van bewoners om hun woning niet PKVW te laten certificeren?
- ③ Wat zijn de motieven en argumenten van bewoners om hun woning PKVW na tien jaar opnieuw te laten certificeren?
- ③ Wat zijn de motieven en argumenten van bewoners om hun woning niet PKVW na tien jaar opnieuw te laten certificeren?
- ③ Wat valt op grond van de aangevoerde motieven te adviseren over de doorontwikkeling van het PKVW?

Om deze vragen te beantwoorden, is door DSP-groep in samenwerking met I&O research enquête-onderzoek verricht en zijn interviews gehouden naar de bekendheid en het gebruik van het PKVW in Nederland. Via het I&O researchpanel werden 18.783 Nederlanders aangeschreven. Daarvan hebben er 9.448 gerespondeerd. Bij deze 9.448 respondenten is eerst een aantal vragen gesteld over de bekendheid met het PKVW en of hun woning beschikt over een keurmerk. Vervolgens is aan een selectie van die groep personen een aantal verdiepende vragen gesteld. Deze subgroep – die aselect geselecteerd werd - was als volgt samengesteld:

Bewoners van een huis met een geldig certificaat:	305
Bewoners van een huis met een verlopen certificaat:	102
Bewoners van een huis zonder certificaat:	439

Aanvullend vonden met 12 respondenten interviews plaats om daar waar nodig de uitkomsten van de enquête nader te duiden en van context te voorzien. Op maandag 16 april 2018 heeft naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een bijeenkomst plaatsgevonden met PKVW- en inbraakpreventie-experts. Tijdens de bijeenkomst is aan de hand van stellingen verder gesproken over de motieven en argumenten van bewoners om het PKVW wel of niet te gebruiken en over de doorontwikkeling van het PKVW.

In dit onderzoeksrapport worden de uitkomsten van de enquête kort samengevat, waarbij de tabellen en onderzoekdetails in bijlagen zijn opgenomen. Na de samenvatting van de enquête-uitkomsten in paragraaf 2.1 tot en met 2.6 volgt een hoofdstuk met discussie en een hoofdstuk met aanbevelingen voor de doorontwikkeling van het PKVW.

2.1 Bekendheid met het Keurmerk

De bekendheid van het PKVW is groot. Uit de enquête blijkt dat ca. 85% van de Nederlanders het PKVW kent. Nederlanders met een koophuis zijn iets beter op de hoogte dan mensen met een huurwoning, maar de verschillen zijn klein. Bewoners van twee-onder-een-kapwoningen, vrijstaande woningen en hoekwoningen zijn het meest bekend met het PKVW. Bewoners van flats⁷, benedenwoningen en bovenwoningen het minst. Flats vinden we vooral in grote steden en het zal daarom geen verwondering wekken dat de bekendheid met het PKVW in de meest stedelijke gebieden het geringst is.

Leeftijd speelt bij de bekendheid een rol: hoe ouder men is, hoe beter men op de hoogte is van het PKVW. Tussen opleidingsniveau en bekendheid met het PKVW is geen sterk verband: de hoogst opgeleide en laagste opgeleide groep Nederlanders hebben de minste kennis van het Keurmerk en voor de overige categorieën is geen duidelijk relatie. Mannen zijn iets meer bekend met het PKVW dan vrouwen. Weet van het PKVW kreeg men – volgens eigen zeggen – het vaakst via media: voorlichtingsfolders/advertentie/internet/tv/campagne en via gerichte voorlichting door politie, brandweer of gemeente.

2.2 Geldigheid en het verlopen van het certificaat

Van meet af aan gold dat de PKVW-eisen en -aanbevelingen een effectief antwoord moesten zijn op de werkwijzen – de modus operandi – van woninginbrekers⁸. Inbrekers zijn ook vaklui en ze leren dus nieuwe technieken aan, of leren PKVW-eisen te omzeilen. Om die reden werd meer dan 20 jaar terug al gesteld dat een PKVW-certificaat maar een beperkte levensduur kon hebben. Er is indertijd lang en serieus nagedacht over de termijn voor hercertificering. Dat zou eerst 5 jaar worden, maar uiteindelijk werd besloten en vastgelegd dat een PKVW-certificaat een houdbaarheid heeft van 10 jaar⁹. Daarna verloopt het certificaat en is een herkeuring – met daarbij eventuele aanpassingen – nodig. Het aantal verlopen certificaten is groot. Eind 2015 waren van de 700.000 certificaten er bijna 300.000 verlopen.¹⁰ Het gaat echter niet zo zeer om de exacte aantallen als wel om het percentage: van alle ooit verkregen certificaten is globaal 40% verlopen. Dat is in het licht van de PKVW-doelen (bijblijven bij de MO's van woning inbrekers) een serieus aantal:

⁷ Officieel: meergezinswoongebouwen.

⁸ Zie ook het tweede Modus Operandi onderzoek Woninginbraak van DSP-groep: Hoe doen ze het toch? Modus Operandi Woninginbraak, Amsterdam, 23 november 2009 (Carolien van den Handel, Oberon Nauta, Paul van Soomeren en Pepijn van Amersfoort).

⁹ Elke gekozen periode is arbitrair. Het gaat om een afweging tussen 'werkbaar in de praktijk' (van alle betrokkenen – dus ook bewoners – bij het PKVW) en 'werkzaam in de praktijk' (werkt het PKVW, voorkomt het inbraken). Dit is ongeveer dezelfde worsteling als in hoofdstuk 1 genoemd werd rond de formulering in het bouwbesluit over het 'rechtens verkregen niveau'.

¹⁰ Meer recente cijfers zijn niet beschikbaar zo leert navraag bij het CCV.

PKVW	Adressen	Certificaten	Geldig	Verlopen
Groningen	281.443	9.086	4.064	5.022
Friesland	301.288	11.252	5.298	5.954
Drenthe	227.398	10.538	4.174	6.364
Overijssel	503.321	31.733	18.665	13.068
Gelderland	901.058	74.136	40.963	33.173
Flevoland	165.948	16.230	10.219	6.011
Utrecht	560.021	99.964	40.577	59.387
Noord-Holland	1.328.855	123.277	56.799	66.478
Zuid-Holland	1.684.240	196.145	146.679	49.466
Zeeland	189.605	3.616	2.724	892
Noord-Brabant	1.113.474	113.005	91.772	21.233
Limburg	531.081	13.307	7.458	5.849
Nederland	7.787.732	702.289	429.392	272.897

Bron: CCV preventiemeter www.politiekeurmerk.nl/ccvpreventiemeter bijgewerkt tot 1 juli 2015, geraadpleegd 25 september 2015.

Opvallend is dat in de enquête ruim de helft (bijna 60%) van de bewoners met een verlopen Keurmerk aangeeft niet te weten dat het certificaat na 10 jaar zijn geldigheid verliest. Belangrijkste redenen¹¹ die respondenten gaven om hun certificaat niet te verlengen zijn:

- het niet op hoogte zijn van het feit dat het certificaat afliep (60%);
- van mening zijn dat de woning nog steeds goed beveiligd is door de preventiemaatregelen die destijds getroffen zijn (40%);
- het niet geloven dat het verlengen van het PKVW de kans op inbraak verkleind (18%).

2.3 Aanwezigheid Keurmerk bij de woning

Binnen de steekproef van onze enquête beschikt ongeveer 15% van de respondenten over een (verlopen) Keurmerk. Bij huurwoningen ligt dit percentage zelfs op ruim 20% en bij koopwoningen ligt het rond de 13%. Bewoners van een koophuis hebben in twee derde van de gevallen hun huis zelf laten certificeren, maar bij bewoners van een huurwoning is het percentage dat hun huis zelf laat certificeren amper 10%: daar is de verhuurder de partij die het Keurmerk aanvraagt en dat is vaak een woningcorporatie, zo blijkt uit de enquête.

¹¹ Er waren meerdere antwoorden mogelijk op de vraag 'Wat is de reden dat u uw woning niet opnieuw hebt laten beoordelen?' Zie ook bijlage 1.

De onderzoeksuitkomsten laten verder zien dat bewoners van seniorenwoningen (29%), flats en etagewoningen (ca. 20%) naar verhouding het vaakst een Keurmerk hebben. Tussenwoningen in een rij, hoekwoningen in een rij en vrijstaande woningen zijn het minst gecertificeerd (ca. 13%). Opvallend is dat er een (significant) negatief verband bestaat tussen opleidingsniveau en het al dan niet hebben van een Keurmerk: hoe hoger opgeleid, hoe minder vaak men een Keurmerk op de woning heeft. Daar waar 19% van het laagst opgeleide bevolkingssegment een Keurmerk heeft, is dit percentage voor het hoogst opgeleide bevolkingssegment ca. 13%. Tussen stedelijkheidsgraad¹² en het al dan niet hebben van een certificaat vonden we geen betekenisvol verband.

2.4 Motieven voor certificering

De gepercipieerde hoge inbraakkans is verreweg het belangrijkste motief voor Nederlanders om te kiezen voor het PKVW. Dit blijkt tevens uit de interviews met respondenten. Zo vertelt een respondent dat hij door de preventiemaatregelen het inbrekers extra lastig wil maken om binnen te komen. Ruim drie kwart van de respondenten met een Keurmerk geeft aan dat de hoge inbraakkans in de buurt een motief vormde. Als tweede reden worden gevoelens van onveiligheid in algemene zin genoemd (40%) en bij een vergelijkbaar percentage (39%) speelde de premiekorting op de verzekering een rol.

Als we Nederlanders die in een gecertificeerde woning wonen, vergelijken met Nederlanders zonder Keurmerk of met een verlopen Keurmerk, dan valt op dat de Nederlanders met een gecertificeerde woning zich gemiddeld genomen iets vaker onveilig voelen in de eigen buurt (19% versus 16%). Helaas kan op basis van het onderzoek niet worden vastgesteld of mensen met een gecertificeerde woning objectief gezien ook vaker in onveiligere buurt wonen.¹³ Onduidelijk blijft welk motief of argument (zie de onderzoeksvragen aan het begin van dit hoofdstuk) nu een rol speelt: zijn nu de gepercipieerde subjectieve onveiligheidsgevoelens bepalend voor de geneigdheid tot het laten certificeren van de woning, of gaat het weldegelijk om een terechte inschatting van een grotere kans om slachtoffer te worden van woninginbraak? Het laatste lijkt het geval want Nederlanders met een PKVW zeggen vaker (15%) slachtoffer te zijn geweest van woninginbraak in de afgelopen 5 jaar, dan Nederlanders die geen Keurmerk of een verlopen Keurmerk hebben (ca. 10%). En daarbij is de inbreker bovendien ook vaker binnen geweest dan bij bewoners die in een woning zitten zonder Keurmerk. Belangrijk voorbehoud is wel dat we niet weten of het PKVW er al was ten tijde van de inbraak – dat zou duiden op een weinig effectief PKVW – of dat het Keurmerk ‘aangeschaft/verkregen’ is na de inbraak. Ook hierover valt op basis van de enquête geen uitsluitel te geven.

Als we breder kijken dan alleen woninginbraken dan zien we in onze enquête uitkomsten geen betekenisvol verband tussen slachtofferschap van andere misdrijven en het al dan niet hebben van een niet-verlopen Keurmerk op de huidige woning.

¹² Door het CBS gedefinieerd als: “Een maatstaf voor de concentratie van menselijke activiteiten gebaseerd op de gemiddelde omgevingsadressendichtheid (oad). Hierbij zijn vijf categorieën onderscheiden: - zeer sterk stedelijk: gemiddelde oad van 2500 of meer adressen per km²; - sterk stedelijk: gemiddelde oad van 1500 tot 2500 adressen per km²; - matig stedelijk: gemiddelde oad van 1000 tot 1500 adressen per km²; - weinig stedelijk: gemiddelde oad van 500 tot 1000 adressen per km²; - niet stedelijk: gemiddelde oad van minder dan 500 adressen per km².”

¹³ Een dergelijke analyse zou aanvullend onderzoek vergen.

Meer dan de helft van de Nederlanders zonder Keurmerk geeft aan geen Keurmerk te hoeven, omdat de woning al beschikt over goed hang- en sluitwerk. Een citaat van een respondent illustreert dit:

'Het Keurmerk is een papiertje, het gaat vooral om de daadwerkelijke maatregelen en aanpassingen in de woning.'

Wat echter 'goed' hang- en sluitwerk is, kan door de bewoner soms moeilijk bepaald worden. De 'amateur beveiligingsexpert/bewoner' kan heel tevreden zijn, terwijl het voor de inbreker en de beveiligingsexpert duidelijk is dat de toegepaste beveiliging niet of weinig effectief is¹⁴. Of alle gevelelementen (kozijnen, ramen en deuren) voldoende inbraakwerend zijn uitgevoerd, kan eigenlijk alleen ter plekke door een expert worden vastgesteld.

Ook wordt door Nederlanders zonder Keurmerk gezegd dat de inbraakkans gering is waardoor de maatregelen overbodig zijn. Weer andere respondenten zeggen dat het Keurmerk niet mogelijk is gelet op de specifieke situatie van de woning. Een respondent vertelt:

'We kregen geen certificaat, omdat wij een binnendeur naar de garage hebben, die ook van buitenaf bereikbaar is'

En een andere respondent die aangeeft:

"De woning kan geen Keurmerk krijgen i.v.m. de ligging van de garage."

Geheel in lijn met de eerste conclusie in deze paragraaf (de gepercipieerde hoge inbraakkans is verreweg het belangrijkste motief voor Nederlanders om te kiezen voor het PKVW) wordt door Nederlanders zonder certificaat aangegeven dat ze het Keurmerk alsnog willen overwegen wanneer de buurt onveiliger wordt /wanneer er meer wordt ingebroken in de buurt.

2.5 Het gemak van certificeren

Degenen die beschikken over een (verlopen) Keurmerk beoordelen het proces van certificering met een gemiddeld rapportcijfer van 8,0. Maar liefst 95% van de Nederlanders met een Keurmerk geeft een 6 of hoger als rapportcijfers voor het gemak van het certificeringsproces. In de toelichting op de rapportcijfers blijkt dat het aanvragen laagdrempelig is en dat werk uit handen wordt genomen. Binnen de kleine groep die het gemak van het certificeringsproces met een onvoldoende beoordeelt, wordt als toelichting gegeven dat het Keurmerk 'duur' is. Dat brengt ons bij het laatste punt in dit onderzoek: de voor- en nadelen van een PKVW.

¹⁴ De experts stellen: "Gebruik sloten met SKG 3 sterren cilindertrekbeveiliging of een cilinder met SKG 3 sterren." (<https://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/wat-kan-ik-zelf-doen/bekende-inbraakmethodes/> geraadpleegd 01-06-2018)

2.6 Voordelen en nadelen van het Keurmerk

Weinig verrassend, maar als belangrijkste voordelen van het PKVW worden genoemd het gevoel van veiligheid en de reductie van de inbraakkans. Daarop volgend noemen respondenten als voordelen van het Keurmerk: korting op de verzekeringspremie en het afschrikkende effect van de sticker op inbrekers. De kosten worden genoemd als belangrijkste nadeel: volgens de respondenten die over een geldig PKVW-certificaat beschikken, bedroegen de totale kosten (treffen preventiemaatregelen en certificaat) gemiddeld ca. €1.500. Verder wordt de herkeuring na 10 jaar als nadeel genoemd¹⁵. Aanvullend daarop geeft deze groep aan dat zij beter geïnformeerd moeten worden bij het verlopen van hun certificaat, middels een brief (zoals bij een APK-keuring).

¹⁵ Zie bijlage 1 voor de redenen (motieven)

3 Discussie

Dit hoofdstuk volgt uit het voorgaande onderzoekshoofdstuk en is mede¹⁶ gebaseerd op de expertsessie die in april 2018 bij het ministerie van Justitie en Veiligheid werd gehouden.¹⁷ Op die sessie werden de eerste onderzoeksresultaten in concept gepresenteerd - vergelijk het voorgaande hoofdstuk en de bijlagen - waarna aan de hand van een aantal stellingen vooral naar de toekomst (de doorontwikkeling van het PKVW) gekeken werd. In dit hoofdstuk wordt dezelfde lijn gevolgd, maar wordt het geheel ook verrijkt met nieuwe bronnen en inzichten. Na dit discussie hoofdstuk volgt een kort hoofdstuk met aanbevelingen.

3.1 Verlopen van het Keurmerk

Het PKVW is nu 10 jaar geldig. Omdat er tussentijds geen update van de preventiemaatregelen plaatsvindt, is de geldigheidsduur eigenlijk te lang, waardoor het Keurmerk in sommige gevallen schijnveiligheid biedt. Er doen zich tenslotte voortdurend nieuwe (technologische) ontwikkelingen voor zodat bijvoorbeeld een woning die 7 jaar geleden is gecertificeerd, nog niet beveiligd is tegen cillindertrekken¹⁸, een van de meest voorkomende modi operandi (MO) van dit moment.

Woninginbrekers zijn lerende vaklui die hun MO voortdurend aanpassen. Daar moet het PKVW zich ook aan aanpassen. Opvallend is dat:

- ③ het percentage verlopen certificaten hoog is (ca 40% van alle Keurmerken is verlopen);
- ③ dat de helft van de bezitters van een certificaat niet weet dat 'hun' PKVW verloopt en daarna eigenlijk onvoldoende bescherming biedt tegen nieuwe ontwikkelingen.

Bewoners zouden beter geïnformeerd moeten worden bij het verlopen van hun certificaat¹⁹. Dat gebeurt nu nog te weinig of helemaal niet. Probleem hierbij is dat het gaat om heel veel adressen die aangeschreven moeten worden. Een certificaat 'hoort' bij een huis, terwijl de bewoner kan wisselen. Een en ander goed bijhouden is binnen de huidige systematiek arbeidsintensief en kost veel geld. Hier zou dus nagedacht moeten worden over een andere administratie systematiek. Een die meer lijkt op een APK-herkeuringssystematiek zoals die bij auto's gebruikt wordt en die er voor zorgt dat alle certificaathouders vroegtijdig voor het verlopen van de geldigheid worden genotificeerd.

¹⁶ Met nadruk op het woord 'mede'. er zijn ook diverse andere bronnen geraadpleegd (zie de noten) en ook aan de informatie uit het kwantitatieve en kwalitatieve (interviews) onderzoek wordt gerefereerd.

¹⁷ Aanwezig naast de onderzoekers (Paul van Soomeren, Oberon Nauta en Perihan Özgül): Susanne Schat (CCV), Erik Zijlstra (PKVW bedrijf: Preventief.nu), Sybren van der Velden (nationale politie), Ingrid Stiphout (gemeente Almere), Bjorn Decoster (ministerie van JenV), Marjoke Korff de Gidts (CCV), Myrna Meester (CCV),

¹⁸ De cilinder wordt uit het slot getrokken door er een schroef in te draaien en vervolgens mechanisch druk op te bouwen.

¹⁹ Strikt genomen zouden bewoners goed geïnformeerd moeten worden over alle veranderingen die zich hebben voorgedaan in de modi operandi van de delicten waar het PKVW zich op richt – en dus met name woninginbraak – en daarnaast alle veranderingen die ontstaan zijn in de te nemen maatregelen. Het gaat dan al snel – zeker na een wat langere periode – om heel veel verandering. Dat zijn ook precies de veranderingen die steeds weer terug te vinden zijn in nieuwe en andere eisen en aanbevelingen van de nieuwe versies van het PKVW (zie bijlage 5). Voor de gemiddelde bewoner is dat bijna onmogelijk te volgen. Een nieuw certificaat en een herkeuring vat alle genoemde wijzigingen samen.

3.2 Dekkingsgraad

Er is nog een structureel probleem dat zichtbaar wordt als we door onze oogbalken naar 20 jaar PKVW kijken. De totale woningvoorraad in Nederland omvat grofweg een dikke 7 miljoen woningen²⁰ en daarvan is - al weer grofweg -10% gecertificeerd (waarvan dus circa 40% met een verlopen certificaat). Eén op de tien is – zeker ook in internationaal perspectief – een goede score, maar een punt is wel dat de laatste jaren eigenlijk niet enorm veel groei meer zit in deze dekkingsgraad. In het afgelopen jaar zijn ongeveer 14.000 certificaten afgegeven.²¹ Dat lijkt absoluut gesproken misschien veel, maar als na 20 jaar 10% van de woningvoorraad gecertificeerd is, dan hebben we – puur theoretisch - nog ongeveer 200 jaar te gaan eer iedere woning in Nederland gecertificeerd is, waarbij we het verlopen van de certificaten maar even voor lief nemen.²² Het is zeker niet reëel om elke woning in Nederland gecertificeerd te krijgen, maar het is de vraag of er gestreefd moet worden naar een zo hoog mogelijke - of überhaupt een hogere - dekkingsgraad met PKVW's. Dit punt kwam ook in de expertsessie aan de orde naar aanleiding van de eerste stelling (zie volgende paragraaf).

3.3 Drie stellingen

Stelling 1: Moet worden nagestreefd het overall percentage van gecertificeerde woningen te vergroten? Of ligt het meer voor de hand om de promotie van het PKVW selectief in te zetten? Bijvoorbeeld alleen nog in bepaalde regio's of bij hotspots.

De experts vonden unaniem dat het PKVW een nuttig instrument is en ze pleiten ervoor om het in te zetten als een middel. Er zou per geval, per (hotspot)gebied gekeken moeten worden welke maatregelen noodzakelijk en (financieel) haalbaar zijn om de inbraakkans te reduceren. Een PKVW-certificaat moet in die zin geen vereiste zijn: dus liever een aanpak met focus in plaats van een generiek dekkende aanpak. De enquête-uitkomsten steunen deze richting ook: de gepercipieerde hoge inbraakkans is verreweg het belangrijkste motief voor Nederlanders om te kiezen voor het PKVW en dus is die motivatie – een natuurlijk ook het effect – het grootste daar waar de inbraakkans hoog is (een hotspot).

Daarbij komt dat sommige woningen met voordeligere oplossingen dan het omvangrijke PKVW-eisenpakket heel effectief beveiligd kunnen worden. Zo kan bijvoorbeeld het plaatsen van een cillindertrekbeveiliging of een raamboompje effectief zijn als de overheersende MO in een buurt zich daarop richt. Van belang is dan wel dat de politie of gemeente gelijk kan zien waar, wanneer en hoe wordt ingebroken in een gebied. De Gemeente Almere kan bijvoorbeeld door middel van het VIS (Veiligheids Informatie Systeem) altijd een actueel beeld genereren over de ontwikkelingen van de misdrijven en incidenten in de stad. Het biedt ook overzicht van hotspotgebieden. MO's worden overigens niet geregistreerd in het VIS. Andere gemeenten kennen weer andere systemen en veel gemeenten registreren helemaal niks. Het is in bredere zin overigens

²⁰ Woningvoorraad per 1-1-2017: 7.686.178. Bron: BAG, bewerking ABF Research.

²¹ Bron: CCV mondelinge mededeling tijdens de expertsessie.

²² Worden de verlopen certificaten niet voor lief genomen dan volgt uit bovenstaande berekening dat bij jaarlijks 14.000 nieuwe certificaten de dekkingsgraad snel achteruit gaat. Per jaar verlopen immers (veel) meer certificaten zonder dat dat leidt tot vernieuwde certificering.

de vraag of gemeenten een rol moeten (!) spelen bij inbraakpreventie²³ en zo ja of het PKVW hierbij een rol kan of zelfs moet spelen,²⁴

Het PKVW wordt door de experts weliswaar een nuttig instrument gevonden, maar het is ook een 'alles of niets instrument'. Om een certificaat te krijgen, moet op hetzelfde moment aan flink wat eisen voldaan worden (zie de eisen/aanbevelingen in hoofdstuk 1). Dat bezwaar kwam ook uit de enquête als gekeken wordt naar het kostenaspect: de kosten werden immers genoemd als het belangrijkste nadeel van het PKVW.

Met name in de bestaande bouw kan er soms beter in stappen beveiligd worden. De mogelijkheid om stapsgewijs een woning te voorzien van het Keurmerk bestaat inderdaad. Bewoners kunnen sinds dit jaar met zes stappen - en bijbehorende deelverklaringen - tot een Keurmerk komen. In de praktijk blijken hier wel haken en ogen aan te zitten, maar het blijkt in de praktijk werkbaar. Daarbij is vooral het kwaliteitsniveau belangrijk (maatregelen uit laten voeren door erkende bedrijven); over hoeveel stappen je het Keurmerk uitsmeert is minder belangrijk.

Het merendeel van de experts vindt dat het Keurmerk als totaalsysteem – zeker bij nieuwbouw – van een beperktere waarde is geworden nu belangrijke eisen in het Bouwbesluit zijn opgenomen; zeker met de recente eis op het terrein van preventie tegen cilindertrekken. Wat is dan nog de toegevoegde waarde van PKVW?

- ➊ Ten eerste bevat het PKVW veel meer eisen en aanbevelingen dan alleen de paar beveiligingseisen van de woning die in het bouwbesluit zijn opgenomen. We zagen dit al in hoofdstuk 1 (en zie ook bijlage 5). Het PKVW is en blijft in dat opzicht een gouden standaard waarin alle mogelijke eisen en aanbevelingen zijn opgenomen. Een ideaal pakket aan maatregelen op elk schaalniveau (zie bijlage 5)
- ➋ Ten tweede geldt dat alle nieuwbouw woningen tegenwoordig misschien dan wel relatief goed beveiligd kunnen zijn, maar dat geldt voor huurwoningen in mindere mate volgens enkele experts die daarover in de expertsessie spraken.
- ➌ Daarnaast is een serieus probleem dat er tijdens de bouw of bij oplevering niet wordt gecontroleerd of elke nieuwbouw woning inderdaad wel wordt gebouwd conform het Bouwbesluit. Dat geldt overigens niet alleen voor een detail als de inbraakwerendheid van woningen, maar gaat op voor de hele kwaliteitsborging.²⁵ Het idee is namelijk dat de gebouweigenaar, bouwheer/bouwer en overige betrokken partijen steeds meer volledig verantwoordelijk zijn. Voor de kwaliteitsborging moet dan dus eventueel extern deskundigheid ingehuurd worden. Gemeenten doen dat bijvoorbeeld door het

²³ Formeel geldt dat de gemeenteraad ten minste eens in de vier jaar de doelen moet vaststellen die de gemeente nastreeft op het gebied van veiligheid (en woninginbraak is een belangrijk onderdeel daarvan als HIC-delict). In de meeste gemeenten gebeurt dit in het lokale integraal veiligheidsplan.

²⁴ Een aantal gemeenten (Amstelveen, Utrecht, Voorschoten, Waddinxveen) geven nu al subsidie om het Politiekeurmerk te behalen. De bewoner krijgt dan een financiële bijdrage om zijn/haar huis volgens het Politiekeurmerk te laten beveiligen:

<https://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/het-keurmerk/gemeentesubsidie-pkvw/>

²⁵ Zie ook de brief van minister Stef Blok (toen van Wonen) in november 2013 aan de Tweede Kamer stuurde over de verbetering kwaliteitsborging in de bouw. Daaruit een paar citaten:

"De opdrachtgever kiest zelf – gegeven de risicoklasse van zijn gebouw – welk instrument hij voor de kwaliteitsborging wil gebruiken."

"De gemeentelijke bouwplantoets is echter onvoldoende voor de toetsing van de uiteindelijke bouwkwaliteit omdat deze toets plaatsvindt voorafgaand aan het bouwproces aan de hand van de ingediende bouwplannen op papier."

"De afgelopen jaren is de capaciteit bij afdelingen bouw- en woningtoezicht (BWT) van gemeenten vanwege opeenvolgende taakstellingen sterk afgenomen. Mede door de afnemende capaciteit neemt de kennis van gemeenten af, waardoor complexe projecten veelal niet meer zelfstandig door afdelingen BWT kunnen worden getoetst."

inhuren van gecertificeerde bouwplantoetsers.²⁶ In de bouwplantoetsing (door Bouw en Woning Toezicht of door particuliere bouwplantoetsers) lijkt op het eerste gezicht misschien nog winst te behalen; een taak die formeel bij opdrachtgevers en gemeenten ligt. Idealiter zou iemand van of namens de gemeente bij de oplevering de PKVW-eisen moeten controleren. In de praktijk moeten we echter constateren dat een goede (bouwplan) toetsing door de gemeente - voor, tijdens en bij oplevering van de bouw - een nogal zwakke schakel in de keten is. Inbraakwerendheid is immers niet het allerbelangrijkste issue bij bouwplan toetsing, als we weten dat er soms hele parkeergarages instorten ten gevolge van bouwfouten (Eindhoven Airport, Bos en Lommerplein Amsterdam²⁷).

Kortom:

- ➔ **Preventiemaatregelen bij nieuwbouw** zouden in principe via het Bouwbesluit afgedekt moeten zijn. Het PKVW is hier wel nog steeds van belang op de achtergrond als een 'gouden standaard' die alle eisen en aanbevelingen bevat en voortdurend op basis van onderzoek naar de nieuwste MO's geactualiseerd wordt. Die standaard heeft niet alleen betrekking op woningniveau, maar ook bijvoorbeeld - zie de PKVW-eisen en aanbevelingen in bijlage 5 - op zaken als verkaveling, achterpaden, bergingen, parkeren (auto/fiets), verlichting en meer beheersmatige aspecten als voorlichting en informatie voorziening.²⁸
- ➔ **Preventiemaatregelen bij bestaande bouw:** focus niet op meer en meer, maar investeer in kwaliteit, hotspotgebieden, huurwoningen; kortom focus op die buurten en gebouwen waar relatief meer wordt ingebroken. Dit vereist overigens wel dat er een landelijk dekkend systeem bestaat waarmee real time zicht is op waar, (plek/type woning), wanneer op welke wijze (MO's) wordt ingebroken.

Proces aanpak:

Met het PKVW als gouden standaard voor nieuwbouw en als in te zetten kwaliteitsinstrument voor hot spots definiëren we het PKVW eigenlijk niet alleen als een product (een systeem en handboek met eisen/aanbevelingen), maar meer als een proces waarbij via slimme en real time criminaliteitsanalyses vastgelegd wordt waar, wanneer en hoe inbraken plaatsvinden en wat daarop preventief bouwkundig en beveiligingstechnisch het beste antwoord kan zijn.²⁹ Bij een dergelijk systeem speelt de gemeente een centrale rol, maar de in te voeren data komen vooral van de politie en het preventieve antwoord komt van architecten, bouwkundigen en beveiligings- of PKVW- bedrijven. Het interessante feit doet zich voor dat het PKVW als product dus wel eisen en aanbevelingen geeft voor woningen en wijken (zie de kaders in bijlage 5), maar dat het PKVW **geen** proceseisen en aanbevelingen geeft voor gemeenten, politie en de beveiligingsbranche waardoor het meer dan eens gebeurt dat het PKVW pas in beeld komt als de

²⁶ Naast een wat krimpende vereniging voor Bouw- en Woning Toezicht (BWT) is er dan ook een particuliere Vereniging voor gecertificeerde Bouwplantoetsing (BPT) ontstaan.

²⁷ Uit de Volkskrant 16-01-2007: **Bouwfouten Bos en Lommer niet uniek**. De bouwfouten en het falend toezicht bij het Bos en Lommerplein in Amsterdam zijn niet uniek. Andere gemeenten in het land zouden soortgelijke projecten nog eens aan een extra onderzoek moeten onderwerpen....

Dit zegt oud-minister Margreeth de Boer, voorzitter van de naar haar vernoemde commissie, die onderzocht hoe het mis kon gaan in het stadsdeel Bos en Lommer, waar vorig jaar winkels, woningen en een parkeergarage wegens instortingsgevaar moesten worden ontruimd. De bevindingen van commissie-De Boer waren grotendeels al bekend: het stadsdeel Bos en Lommer is niet uitgerust voor gedetailleerde inspecties van gecompliceerde bouwprojecten; Hillen & Roosen heeft constructiefouten gemaakt; onderaannemers werkten aan onderdelen zonder dat iemand nog het overzicht had over het geheel; inspectiemateriaal en delen van bouwtekeningen zijn spoorloos verdwenen. Alle betrokkenen erkennen schuld. Een rechter zal zich uit moeten spreken over de vraag wie de evacuatie van bewoners en winkeliers moet betalen. De gemeente betaalde ruim 8 miljoen euro en wil een groot deel hiervan terug van Hillen & Roosen.

²⁸ Als bewoners niet weten hoe ze de sloten op ramen en deuren moeten gebruiken, of daar niet het belang van inzien, heb je weinig aan bouwtechnische beveiligingsmaatregelen.

²⁹ Zie ook: Soomeren, P. van (2013) Tackling crime and fear of crime through urban planning and architectural design. In: Crowe, T.D. (2013) Crime Prevention Through Environmental Design (3th edition revised by Fennelly, L.J. page 259.

bouwplannen al van de tekentafel zijn. En dan is het een stuk duurder om preventiemaatregelen te treffen dan wanneer al aan de voorkant van het proces rekening was gehouden met de eisen en richtlijnen.

Stelling 2: Technologische ontwikkelingen staan niet stil en ook op het terrein van inbraakpreventie dienen de noviteiten zich aan. Woningbeveiliging met systemen als Domotica zijn de toekomst.

Het PKVW is gebaseerd op bouwkundige aanpassingen van het huis. Domotica vereist andere testen en andere eisen aan het Keurmerk. Kwaliteit op beveiliging van systemen als Domotica borgen is lastig. Hoe kunnen we dergelijke systemen binnen PKVW doorvoeren?

Verschillende gemeenten informeren hun bewoners regelmatig via de lokale krant over technologische ontwikkelingen op het terrein van inbraakpreventie, maar er zijn ook landelijke of zelfs wereldwijde systemen waarbij met behulp van moderne technologieën woningen veiliger worden gemaakt.

- ➔ De uitdaging is om het Keurmerk constant up to date te houden op het terrein van allerlei ontwikkelingen, niet alleen gericht op Domotica. Wat zijn nieuwe technologische ontwikkelingen, wat is de invloed op inbraak en hoe kunnen we een en ander voortdurend meenemen in de doorontwikkeling van het PKVW? Dit sluit aan bij wat bij de eerste stelling samengevat werd als: zie het PKVW niet als een product, maar vooral als een proces waarbij goed real time gekeken wordt wat er waar en wanneer en hoe (MO's) op het gebied van woninginbraak – of misschien nog breder veiligheid – gebeurt en zorg dat daarop snel sprake is van een adequate reactie. Politie – Gemeenten – Beveiligingsbedrijven vormen daarbij met bewoners/burgers de belangrijkste stakeholders die samen tot een goed werkend systeem moeten zien te komen. Het PKVW (of CCV) zou hier ook eisen en aanbevelingen kunnen doen aan deze stakeholders.
- ➔ Domotica moet in deze visie dus ook een onderdeel zijn van het PKVW. Maak nog breder ook een koppeling met buurtpreventie (in de oude of in de nieuwe Whatsapp-vorm). Streef naar een integrale aanpak³⁰.
- ➔ Hou daarbij rekening met demografische en sociaal-politieke veranderingen in de maatschappij. Denk aan de dubbele vergrijzing en het gegeven dat steeds meer ouderen - vaak alleen - langer thuis wonen. Dit vereist dat er snel verbinding gemaakt moet worden tussen zorg en veiligheid. Grappig detail hierbij is dat het PKVW ooit ontstond uit het Senioren Label van de ouderen bonden en de SEV.³¹ Die link zou meer dan nu wel weer gelegd kunnen worden en dat zou juist prima kunnen via onderwerpen als domotica en de sociale wijkaanpak³².

³⁰ Het voert te ver om hier uitgebreid in te gaan op de vraag wat er dan aan het PKVW moet veranderen (dat vraagt wederom een nieuwe up date waarbij veel stakeholders betrokken zullen zijn). Er kan echter gedacht worden aan het opnemen van een aanbeveling in het PKVW om ook (bijvoorbeeld!) met buurtpreventie te werken, maar dat als men in een wijk daarmee aan de slag gaat dat dan wel tenminste aan de eisen X, Y en Z voldaan moet zijn (denk aan goed contact met politie, een aanpak die inclusief is en waar iedereen in de wijk aan kan/mag deelnemen, misschien extra aandacht voor kwetsbare personen in de wijk, etc.)

³¹ Het PKVW als idee kwam uit Engeland waar met toen al het label Secured by Design kende. In Nederland werd bij de verdere uitwerking en implementatie van het PKVW de SEV (Stichting Experimenten Volkshuisvesting) betrokken en die keek ook nadrukkelijk naar het in Nederland al bestaande senioren label. Zie ook Cobouw 18 september 1995 (<https://www.cobouw.nl/bouwbreed/nieuws/1995/09/ouderenbonden-en-sev-zetten-seniorenlabel-op-vergrijzend-nederland-wil-woning-op-maat-101456>). Zie ook: <http://www.woonkeur-skw.nl/geschiedenis.html>

³² Denk ook aan de vele initiatieven op het gebied van 'WMO in de buurt/wijk', sociale wijkteams en wijk zorg netwerken. Door de transitie in de zorg is dit voor gemeenten een belangrijke taak geworden. Veiligheid en zorg grijpen daarbij sterk in elkaar.

Stelling 3: We staan in Nederland aan de vooravond van een bouwhausse. Dat biedt grote mogelijkheden voor het PKVW. Maar hoe moeten we die mogelijkheden voor het Keurmerk optimaal benutten en managen?

Na de bankencrisis is er thans weer sprake van een enorm woningtekort (met name in de grote steden en in de Randstad). Er moet dus veel nieuwbouw komen. De mogelijkheden van deze nieuwe bouwhausse voor het PKVW kunnen we benutten door het Keurmerk op zowel nationale als lokale agenda te houden. Prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporaties zullen daar ook aan bijdragen.

Betrokken zijn in de beginfase van het bouwproject is cruciaal. Zo geeft de gemeente Almere op wijkniveau advies in de eerste planningsfasen. Het is dan meestal heel eenvoudig (letterlijk een CAD/RAM muisklik) om ontwerpfouten vanuit PKVW-oogpunt te veranderen. Denk aan achterpaden, verkeerd gepositioneerde verlichting, inspringende entrees, etc. In de beginfase zou een bouwadviseur eigenlijk standaard betrokken moeten zijn bij de planning en ontwikkeling van een nieuwbouwwijk of een grootschalige herprofilering/herontwikkeling van een bestaande wijk. Een link tussen het PKVW en de Veiligheids Effect Rapportage (VER) ligt dan voor de hand.³³

³³ Er zou hier ter inspiratie eens gekeken kunnen worden naar de aanpak in Frankrijk waarbij met name Lyon een voorloper is. Er wordt daar bij nieuwbouw en herstructurering gewerkt met de Franse versie van onze VER. Detail is dat de VER in Frankrijk bij grotere projecten verplicht is. De VER heet hier: étude de sûreté et de sécurité publique (ESSP). Zie bijvoorbeeld : Frenais, Jacques. (2007). Territoires urbains et sûreté. Paris: Plan Urbanisme Construction Architecture (PUCA), France. En vooral : Benbouzid, Bilel. (2011) La Prevention Situationnelle. Genese et developpement d'une science pratique (1965 - 2005). Lyon: Universitaire Lumière

4 Aanbevelingen doorontwikkeling PKVW

Meer focus:

Het Politiekeurmerk Veilig Wonen is een groot succes. In de afgelopen 20 jaar is ongeveer 10% van de Nederlandse woningvoorraad PKVW gecertificeerd. Deze dekkingsgraad is substantieel, maar er zou niet zo zeer gestreefd moeten worden naar 'meer PKVW' als wel naar 'meer focus': het PKVW als een gouden standaard die steeds up to date is en die ingezet kan worden in hot spots.

Het PKVW als APK:

Er is bij het huidige PKVW echter sprake van een ernstig en structureel probleem: de eindgebruiker³⁴ van een PKVW is niet goed in beeld. Het ontbreekt aan een systematiek waarmee bewoners bij het verlopen van hun certificaat worden gerappelleerd, of bij wijzigingen in de modus operandi van woninginbrekers, tussentijds op de hoogte worden gebracht van nieuwe eisen en richtlijnen vanuit het PKVW. Wat het APK-systeem voor auto's is, zou het PKVW-systeem voor woningen moeten zijn: een reguliere herkeuring van woningen – maar breder (zie bijlage 5) dus ook bijvoorbeeld complexen of wijken/buurtten - met de vraag of ze nog voldoen aan specifieke eisen (denk aan inbraakwerendheid, maar breder misschien ook aan zaken als duurzaamheid, brandveiligheid, etc.³⁵).

Zelf doen of toch ondersteuning: een rol voor gemeenten?

De maatschappelijke en politieke ontwikkeling gaat richting 'meer marktwerking', minder subsidiering vanuit gemeenten en meer de nadruk leggen op de eigen verantwoordelijkheid van bewoners en van bouwers en beheerders/verhuurders. De vraag daarbij is wel: 'is de bewoner in staat om het zelf te regelen?' Verschillende PKVW-bedrijven hanteren verschillende tarieven. Dat betekent dat een bewoner een aantal offertes moet aanvragen en beoordelen. Voor een leek betekent dat vaak een lastige keuze. In ieder geval zou iedere bewoner waar ingebroken is een aanbod moeten krijgen om de woning te laten certificeren. Dat zou ook voor de burens - en de burens van de burens - moeten gebeuren (hot spot benadering). De kans op een herhaling van een inbraak, of een inbraak bij de burens is immers groot, zo laat de literatuur over herhaald slachtofferschap³⁶ en hotspots zien. Sommige PKVW-bedrijven zijn in staat om deze rol op te pakken, maar de samenwerking met gemeente en politie moet in veel gemeenten beter.

³⁴ Dat zijn de eigenaren van woningen met een PKVW-certificaat (denk aan eigenaar bewoners, maar denk ook aan woningcorporaties of particuliere verhuurders), maar het zijn uiteindelijk de bewoners van een pand, complex of wijk. Het probleem bestaat er uit dat een PKVW certificaat aan een woning wordt toegekend. Als een bewoner verhuist, zouden de NAW gegevens niet meer kloppen. Dat houdt in dat een mailing/aanbeveling altijd per post verstuurd moet worden.

³⁵ Misschien als onderdeel van de woning APK? Een APK bij de auto is niet alleen op veiligheid gericht, maar ook op comfort, brandstofverbruik enz. Hiermee kan de samenwerking worden gezocht met andere initiatieven rondom het verbeteren van de kwaliteit van het Nederlandse woningbestand. Denk als referentie ook aan het verplichte energielabel voor een woning.

³⁶ Zie bijvoorbeeld: Farrell, G. en Pease, K. Editors (2001) Repeat Victimization. Crime Prevention Studies, Volume 12, Criminal Justice Press, Monsey, NY. Of: Johnson, S.D., Bernasco, W., Bowers, K.J., Elffers, H., Ratcliffe, J., Rengert, G., en Townsley, M. Space-Time Patterns of Risk: A Cross National Assessment of Residential Burglary Victimization. Quant Criminol (2007) 23: 201. Of: Farrell G., Pease K. (2006) Preventing Repeat Residential Burglary Victimization. In: Welsh B.C., Farrington D.P. (eds) Preventing Crime. Springer, Dordrecht. Zie voor een Nederlandstalig overzicht: Risicofactoren voor herhaald slachtofferschap; Een literatuurscan. Lisa van Reemst, Tamar Fischer, Sanne van Dongen (met medewerking van Sanne Kouwenhoven en Samira Valkeman). Sectie Criminologie, Erasmus School of Law. In opdracht van WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie, december 2013

Rol voor politie (en slachtofferhulp):

De meest voor de hand liggende partij om een inbraakslachtoffer en de burens te informeren en ondersteunen bij preventie is de **politie**: die weet vaak als eerste van een woninginbraak, komt ter plekke en heeft veel kennis over de MO. Politiepersonen (bijvoorbeeld forensische assistenten) doen vaak ter plekke onderzoek, maar hun interesse betreft toch veelal de opsporing. Het voorkomen van een volgende woninginbraak, of een inbraak bij burens, heeft soms minder prioriteit. Juist de politie kan – en moet? – een beslissende duw geven richting preventieve maatregelen (waaronder het PKVW).

Een andere mogelijke partij die nog te vaak over het hoofd gezien wordt, is **Slachtofferhulp Nederland (SHN)**³⁷. Bij aangifte van een woninginbraak dient de politie het slachtoffer de 'Aangiftemap' mee te geven. Deze bevat informatie over de werkwijze van de politie en over de mogelijkheden voor slachtofferhulp. Tenzij het slachtoffer daar bezwaar tegen maakt, stuurt de politie zijn contactgegevens via elektronisch dataverkeer door naar Slachtofferhulp Nederland (SHN) en die neemt binnen twee werkdagen telefonisch contact op met het slachtoffer om hem/ haar dienstverlening aan te bieden.³⁸ De ondersteuning van slachtofferhulp bestaat thans nog voornamelijk uit psychosociale, praktische en juridische dienstverlening. In de meer fysieke bouwkundige aspecten van woninginbraak zijn de vrijwilligers van SHN veelal minder thuis. Dat is een gemiste kans, want een meer slachtoffergerichte preventieve aanpak van woninginbraken is gewenst. Een dergelijke aanpak kan leiden tot meer preventieve maatregelen en minder herhaald slachtofferschap. De aanpak kan ook leiden tot meer tevredenheid van slachtoffers over politie, Openbaar Ministerie en Slachtofferhulp Nederland als het gaat om het vergroten van het gevoel van veiligheid en het adviseren over maatregelen om herhaling te voorkomen. Zo'n slachtoffergerichte preventieve aanpak dient overigens wel goed aan te sluiten op activiteiten die een deel van de gemeenten op dit terrein al uitvoert. Er is al eerder gekeken naar de mogelijkheden om SHN steviger in te schakelen bij het geven van preventieve tips over inbraakbeveiliging. Hier is echter nooit een structurele samenwerking tussen SHN en PKVW uit voortgekomen. Deze lijn verdient nadere verkenning.

Het PKVW als proces

Interessant is dat het PKVW vooral inhoudelijke (inbraakpreventieve) eisen en aanbevelingen kent. De constatering werd eerder gedaan dat het PKVW geen proceseisen en aanbevelingen geeft voor gemeenten, politie en de beveiligingsbranche waardoor het meer dan eens gebeurt dat het PKVW pas in beeld komt als de bouwplannen al van de tekentafel zijn. Er zou ook een PKVW-certificaat kunnen komen voor bijvoorbeeld gemeenten. Een gemeente die deelneemt, krijgt in dat geval een certificaat als de gemeente aan een aantal eisen voldoet (met een plus voor voldoen aan aanbevelingen). Denk aan de eis dat elk plan voor een nieuwbouwproject tenminste verplicht is vooraf een VeiligheidsEffectRapportage uit te voeren – zoals dat in Frankrijk verplicht is. Of de eis dat alle woningen in de gemeente – of in een wijk (denk aan hot spots) - aan alle of aan specifieke PKVW-eisen voldoen³⁹.

³⁷ Zie ook een EU-richtlijn 2012 die advies over het risico op en het voorkomen van herhaalde victimisatie verplicht stelt (artikel 8, 12, 18, 26). Artikel 8 ziet daarvoor een rol voor slachtofferorganisaties, tenzij anderszins verstrekt.

³⁸ Wanneer het na drie pogingen niet lukt om telefonisch contact te krijgen met het slachtoffer, stuurt Slachtofferhulp Nederland hem een brief

³⁹ Als ondersteuning kan hier ook gekeken worden naar een serie Europese normen/standaarden op dit terrein: de NEN/CEN 14383 serie die ooit mede door het Nederlandse ministerie van Binnenlandse zaken ontwikkeld werd.

Zoeken naar vernieuwing:

Belangrijke aandachtspunten bij de doorontwikkeling van het PKVW zijn:

- 1 Hoe organiseer je het? Ieder bewoner die slachtoffer is (geweest), krijgt een aanbod en daarbij spelen dus politie - en eventueel slachtofferzorg - en gemeente een belangrijke rol.
Uitgangspunt: bewustwording creëren, eigen verantwoordelijk stimuleren. Uiteindelijk doel: minder woninginbraak, minder slachtoffers.
- 2 Doorontwikkeling van het PKVW. Nieuwe vormen van beveiliging waaronder Domotica: beveiligingsinstallaties die automatisch buurt-Whatsapp-groepen alarmeren wanneer op een aangesloten adres verdachte activiteit wordt gesignaleerd. Dergelijke ontwikkelingen zouden in het PKVW verwerkt kunnen worden. Hoe dan ook: een moderniseringsslag is wenselijk. Niet alleen van het PKVW als product (het geheel aan eisen en aanbevelingen), maar ook het PKVW als proces: een goed geoliede machine waarbij real time informatie over woninginbraken (waar, wanneer, hoe gepleegd) gebruikt wordt om snel het bij punt 1 genoemde aanbod te doen.

Bijlage 1 Tabellen

Bekendheid met PKVW

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

	Ja	Nee	Totaal	N
Koophuis	86,5%	13,5%	100%	7.501
Huurhuis	78,4%	21,6%	100%	1.947
Totaal	84,4%	15,2%	100%	9.484

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

Type verhuurder	Ja	Nee	Totaal	N
Woningbouwvereniging of woningcorporatie	79,8%	20,2%	100%	1.521
Particuliere verhuurder	67,3%	32,7%	100%	284
Woningbelegger	85,9%	14,1%	100%	142
Totaal	78,4%	21,6%	100%	1.947

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

	Ja	Nee	Totaal	N
Woonwagen*	100,0%	0%	100%	2
Twee-onder-een-kapwoning	88,2%	11,8%	100%	1.611
Vrijstaande woning	87,2%	12,8%	100%	1.870
Hoekwoning in een rij	86,7%	13,3%	100%	1.269
Tussenwoning in een rij	85,0%	15,0%	100%	2.517
Woonboot	83,3%	16,7%	100%	6
Seniorenwoning / serviceflat / aanleunwoning	83,1%	16,9%	100%	172
Anders	83,1%	16,9%	100%	166
Flat, vijf of meer woonlagen	80,5%	19,5%	100%	591
Flat, minder dan vijf woonlagen	79,9%	20,1%	100%	909
Benedenwoning	77,3%	22,7%	100%	132
Verzorgingstehuis	75,0%	25,0%	100%	4
Bovenwoning	68,4%	31,6%	100%	177
Op kamers	22,7%	77,3%	100%	22
Totaal	84,8%	15,2%	100%	9.484

Wijze waarop men het PKVW kent

Hoe kent u het PKVW? (Woningen met een geldig certificaat): postcodering op basis van open antwoorden (vragen alleen gesteld aan de subselectie)

Categorie	Aantal keren genoemd
Door aandacht in media (krant/ brochure/ internet)	49
Politie of brandweer	39
Via informatie van de gemeente	21
Via informatie van de aannemer of architect	18
Beroepsmatig	18
Via verzekeringsmaatschappij	13
Via familie/ vrienden/ buren	13
Algemene voorlichting	11
Na (poging tot) inbraak geregeld	10
Beveiligingsbedrijf/ alarmcentra	9
Weet ik niet	8
Van horen zeggen	7
Keurmerk op een eerder woning gehad	6
Oplevering van (nieuwbouw) woning	6
Praktische reden; kunststof kozijnen	5
Eigen initiatief informatie gezocht	4
Door een sticker op raam	3
Actie over buurtpreventie	2
Via een cursus	1
Via woningbouwvereniging	1
Via UniekBO	1

Hoe kent u het PKVW? (Woningen met verlopen certificaat) postcodering op basis van open antwoorden (vragen alleen gesteld aan de subselectie)

Categorie	Aantal keren genoemd
Via advertentie/ reclame/ media/ folder	13
Bij aanschaf woning	13
Weet ik niet	7
Woningcoöperatie of Vereniging Eigen Huis	7
Beroepsmatig/ opleiding	6
Sticker	4
Algemeen bekend	3
Politie	3
Via internet	3
Via slotenmaker	3
Via verzekeringsmaatschappij	2
Via deze vragenlijst	2
Van horen zeggen	2

Categorie	Aantal keren genoemd
Via aannemer	2
Vanwege verlopen certificaat	1
Bouwbesluit	1
Via buren	1
Voorlichting	1

Hoe kent u het PKVW? (Woningen ZONDER een geldig certificaat) postcodering op basis van open antwoorden(vragen alleen gesteld aan de subselectie)

Categorie	Aantal keren genoemd
Media: folders/ advertentie/ internet/ tv/ campagne	121
Via brief/ voorlichting van gemeente of politie	31
Wel eens van gehoord of ergens gelezen	28
Familie/ kennis/ vrienden/ buren	13
Vorige woning had een PKVW	13
Beroepsmatig	13
Weet ik niet	11
Via sticker	9
Via beveiligingsbedrijf of slotenmakelaar	7
Keuring van woning of plaatsen van nieuw hang- en sluitwerk	6
Bij aanschaf woning/ vanuit de bouw	5
Alleen van naam	4
Buurtvereniging	4
Verzekeringsmaatschappij	4
Algemeen bekend	3
Woningcoöperatie of Vereniging Eigen Huis	3
Na (poging tot) inbraak	2
Zelf onderzoek naar gedaan	2
Via aannemer	1

Aanwezigheid Keurmerk

Heeft u een PKVW-certificaat voor de beveiliging van uw woning? Met andere woorden: is uw woning PKVW gecertificeerd?

	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N
Koophuis	13,5%	78,9%	7,6%	100%	6.485
Huurhuis	21,3%	52,4%	26,3%	100%	1.527
Totaal	15,0%	73,8%	11,2%	100%	8.012

Heeft u een PKVW-certificaat voor de beveiliging van uw woning? Met andere woorden: is uw woning PKVW gecertificeerd?

Type huis	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N
Verzorgingstehuis*	66,7%	33,3%	0%	100%	3
Seniorenwoning / serviceflat / aanleunwoning	29,4%	35,0%	35,7%	100%	143
Flat, vijf of meer woonlagen	20,4%	57,4%	22,3%	100%	476
Op kamers*	20,0%	40,0%	40,0%	100%	5
Flat, minder dan vijf woonlagen	19,3%	58,7%	22,0%	100%	726
Benedenwoning	16,7%	65,7%	17,6%	100%	102
Anders	15,9%	70,3%	13,8%	100%	138
Twee-onder-een-kapwoning	14,2%	77,5%	8,3%	100%	1.421
Tussenwoning in een rij	14,2%	75,8%	10,0%	100%	2.139
Hoekwoning in een rij	13,8%	77,2%	9,0%	100%	1.100
Vrijstaande woning	12,9%	81,9%	5,3%	100%	1.631
Bovenwoning	9,9%	71,1%	19,0%	100%	121
Woonboot*	0%	100,0%	0%	100%	5
Woonwagen*	0%	100,0%	0%	100%	2
Totaal	15,0%	73,8%	11,2%	100%	8.012

*aantallen te gering om conclusies aan de percentages te verbinden

Heeft u zelf uw woning laten certificeren of had de woning al een certificaat toen u de woning kocht?/Heeft u de woning zelf laten certificeren of heeft uw verhuurder dat gedaan? (niet-verlopen certificaat)

	Zelf laten certificeren	Was al gecertificeerd/ door verhuurder gecertificeerd	Totaal	N
Koophuis	67,0%	33,0%	100%	449
Huurhuis	12,7%	87,3%	100%	197
Totaal	50,5%	49,5%	100%	646

Motieven voor certificering

Niet verlopen certificaat: Wat waren voor u de redenen om uw woning te laten certificeren?

(meerdere antwoorden mogelijk. Tabel telt dus niet op tot 100%)*

	Genoemd	Niet genoemd	Totaal	N
De kans op inbraak in mijn buurt is groot	78,7%	21,3%	100%	305
Door het PKVW voel ik me veiliger	40,3%	59,7%	100%	305
De verzekering geeft premiekorting op de inboedelverzekering wanneer de woning gecertificeerd is	39,3%	60,7%	100%	305
Ik ben slachtoffer geweest van woninginbraak	15,7%	84,3%	100%	305
Door het PKVW neemt de waarde van mijn woning toe/is mijn woning beter verkoopbaar	15,7%	84,3%	100%	305
Anders, namelijk (open antwoord)	15,7%	84,3%	100%	305
Bij mij in de buurt werd voorlichting gegeven over het PKVW	13,4%	84,8%	100%	305
Ik ben verhuisd	7,5%	92,5%	100%	305
De gemeente gaf subsidie	5,6%	94,4%	100%	305
Andere buurtbewoners lieten hun woning PKVW certificeren	3,9%	96,1%	100%	305
Een PKVW-bedrijf gaf een korting	3,3%	96,7%	100%	305

*21 missings (6.4%)

Geen certificaat: U heeft geen PKVW-certificaat voor uw woning. Wat is hiervoor de reden?

(meerdere antwoorden mogelijk, tabel telt dus niet op tot 100%)

	Genoemd	Niet genoemd	Totaal	N
Mijn woning beschikt al over goed hang- en sluitwerk	53,8%	46,2%	100%	
Een andere reden, namelijk.....	23,7%	76,3%	100%	
Ik geloof niet dat de kans op inbraak kleiner wordt door PKVW-preventiemaatregelen toe te passen	19,6%	80,4%	100%	
Ik vind niet alle maatregelen nodig	18,2%	81,8%	100%	
De kosten zijn voor mij te hoog	14,1%	85,9%	100%	
Bij mij in de buurt wordt nauwelijks ingebroken	13,9%	86,1%	100%	
Ik vind de aanvraagprocedure te ingewikkeld	3,6%	96,4%	100%	
Ik weet geen PKVW-expert te vinden	3,2%	96,8%	100%	
De aanvraagprocedure kost me te veel tijd	2,3%	97,7%	100%	
Ik ben van plan op korte termijn mijn huis PKVW te laten certificeren	2,1%	97,9%	100%	
De voor het PKVW noodzakelijke woningaanpassingen maken mijn woning minder mooi	1,1%	98,9%	100%	

Redenen voor het NIET aanschaffen van een PKVW-certificaat (Een andere reden, namelijk.....)

Categorie	Aantal keren genoemd
Geen prioriteit of geen behoefte	40
Andere preventiemaatregelen getroffen	19
Mee bezig om alsnog een PKVW certificaat te krijgen	9
Woning kan geen Keurmerk krijgen i.v.m. woonvorm, of ligging garage	7
Certificaat is geen garantie/ voegt niets toe	7
Onduidelijk waar ik moet zijn, hoe te regelen	6
Afhankelijk of de woningbouwvereniging er open voor staat	5
Laksheid/ gemakzucht	3
Huurwoning	2
Ander keurmerk inbraakpreventie	2
Certificaat is (te) duur	1
Binnenkort verhuizen	1
Justitie moet handhaven en zwaar straffen	1
Weet ik niet	1

In welke situatie zou u alsnog het PKVW overwegen

Categorie	Aantal keer genoemd
Als de buurt onveiliger wordt of als er (meer) ingebroken wordt	51
Geen situatie te noemen	32
Als het PKVW financieel haalbaar is: kosten verlagen of helemaal gratis aanbieden	22
Preventieve maatregelen zelf genomen	16
De woningcoöperatie hoort dit te regelen	12
Als het PKVW aanmerkelijke premiekorting geeft op de verzekeringspremie	10
Bij renovatie of verbouwing	9
Verplichting (zoals door overheid, verzekeringsmaatschappij)	7
Bij verhuizen of verkoop van woning	6
Als de beveiliging afdoende blijkt	6
Als de eisen voor het certificaat minder strikt zijn/ eenvoudigere procedure	5
Voldoende subsidie ter verlaging op de kosten	4
Als het collectief met de burens kan	4
Ga op korte termijn doen of mee bezig	4
Als het bewezen effectief is	3
Bij veel waardevolle spullen in huis	2
Meer duidelijkheid over de procedure: hoe en wat	2
Als de gemeente meebetaalt	1
Als de Vereniging van Eigenaren (VvE) dit zou aanbevelen	1

Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?

	Ja	Nee	Totaal	N
PKVW	19,0%	81,1%	100%	305
Verlopen Keurmerk	15,7%	84,3%	100%	102
Geen Keurmerk	15,5%	84,5%	100%	439
Totaal	16,8%	83,2%	100%	846

Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?

	Veel	Weinig	Geen	Totaal	N
PKVW	14,4%	80,7%	4,9%	100%	305
Verlopen Keurmerk	6,9%	84,3%	8,8%	100%	102
Geen Keurmerk	10,5%	83,3%	5,7%	100%	439
Totaal	11,3%	82,7%	6,0%	100%	846

Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens in uw woning ingebroken of een poging daartoe gedaan?

	Slachtoffer	Geen slachtoffer	Totaal	N
PKVW	15,1%	84,9%	100%	305
Verlopen Keurmerk	10,8%	89,2%	100%	102
Geen Keurmerk	9,8%	90,2%	100%	439
Totaal	11,8%	88,2%	100%	846

Zijn de inbrekers uiteindelijk in uw woning geweest? Of bleef het bij een mislukte poging?

	Ja, de inbrekers zijn binnen geweest	Nee, het was een poging tot inbraak (de inbrekers zijn niet binnen geweest)	Totaal	N
PKVW	73,9%	26,1%	100%	46
Verlopen Keurmerk	72,7%	27,3%	100%	11
Geen Keurmerk	48,8%	51,2%	100%	43
Totaal	64,8%	35,2%	100%	100

Heeft u ZELF in de afgelopen 5 jaar wel eens meegemaakt dat een tas, portemonnee, telefoon of iets anders dat u bij u droeg, gestolen is of is er wel eens een poging daartoe gedaan? Let op: het gaat hier alleen om uzelf, niet om iemand anders in uw huishouden!

	Slachtoffer	Geen slachtoffer	Totaal	N
PKVW	9,8%	90,2%	100%	305
Verloren Keurmerk	7,8%	90,2%	100%	102
Geen Keurmerk	6,6%	93,4%	100%	439
Totaal	7,9%	92,1%	100%	846

Gebruikte(n) of dreigde(n) de dader(s) met geweld?

	Ja, geweld gebruikt	Ja, gedreigd met geweld	Nee	Totaal	N
PKVW	0,0%	6,7%	93,3%	100%	305
Verloren Keurmerk	12,5%	0,0%	87,5%	100%	102
Geen Keurmerk	0,0%	6,9%	93,1%	100%	439
Totaal	2,5%	6,8%	90,7%	100%	846

Heeft iemand u ZELF in de afgelopen 5 jaar wel eens aangevallen of mishandeld of daarmee gedreigd? Denk bijv. aan slaan of schoppen, of het gebruik van een pistool, een mes, een stuk hout, een schaar of iets anders tegen u. Let op: Het gaat hier alleen om uzelf, niet om iemand anders in uw huishouden!

	Ja	Nee	Totaal	N
PKVW	4,3%	95,7%	100%	305
Verloren Keurmerk	3,9%	96,1%	100%	102
Geen Keurmerk	4,8%	95,2%	100%	439
Totaal	4,3%	95,7%	100%	846

Bent u toen daadwerkelijk aangevallen of mishandeld, of bleef het bij een bedreiging?

	Aangevallen of mishandeld	Alleen bedreiging	Totaal	N
PKVW	38,5%	61,5%	100%	13
Verloren Keurmerk	75,0%	25,0%	100%	4
Geen Keurmerk	52,4%	47,6%	100%	21
Totaal	39,9%	60,1%	100%	38

Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe eenvoudig of hoe moeilijk het was om uw woning conform de PKVW-eisen te laten beveiligen en te laten certificeren? (een 1 betekent dat het veel moeite kostte om uw woning aan te laten passen en het Politiekeurmerk te krijgen. Een 10 betekent dat het geen moeite kostte).

	Gemiddeld rapportcijfer
PKVW	7,9
Verlopen Keurmerk	8,0
Gemiddeld	8,0

Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe eenvoudig of hoe moeilijk het was om uw woning conform de PKVW-eisen te laten beveiligen en te laten certificeren? (een 1 betekent dat het veel moeite kostte om uw woning aan te laten passen en het politiekeurmerk te krijgen. Een 10 betekent dat het geen moeite kostte). *voldoende rapportcijfer ($\Rightarrow 6$) versus onvoldoende rapportcijfer (< 6)

	Percentage voldoende rapportcijfer	Percentage onvoldoende rapportcijfer	Totaal	N
PKVW	95,4%	4,6%	100%	305
Verlopen Keurmerk	88,2%	11,8%	100%	102
Gemiddeld	91,8%	8,2%	100%	407

Kunt u bij benadering aangeven wat het treffen van de PKVW-beveiligingsmaatregelen en de certificering van de woning u in totaal hebben gekost?

	Gemiddeld bedrag in €
PKVW (N = 154)	€1.506,88

Benodigde moeite en tijdsinvestering

We hebben aan de groep van wie het PKVW-certificaat niet is verlopen de vraag gesteld hoeveel moeite het heeft gekost om de woning destijds conform de PKVW-eisen te laten beveiligen en te laten certificeren. Zo blijkt uit de toelichting dat de meerderheid bij verkrijgen van een PKVW relatief makkelijk verliep (cijfer 6 t/m 10). De meeste respondenten hebben de aanpassingen laten uitvoeren door een erkend beveiligingsbedrijf. Dit verliep eenvoudig, wat ook blijkt uit de volgende toelichting:

Een bedrijf heeft alles geïnstalleerd, één telefoontje was genoeg. Hoe moeilijk kan het zijn?

De meeste aanpassingen na de inspectie zijn gedaan op hang- en sluitwerk. Een beperkt aantal respondenten heeft een onvoldoende gegeven (cijfer 1 t/m 5). De reden waren de hoge kosten en dat de aanpassingen aan de kozijnen enige afval (houtkrullen) veroorzaken.

Ook hebben we aan respondenten van wie het PKVW inmiddels is verlopen, de vraag gesteld hoeveel moeite het heeft gekost om de woning destijds conform de PKVW-eisen te laten beveiligen en te laten certificeren. Uit de toelichting blijkt dat het Keurmerk vaak bij de oplevering van de nieuwbouw woning zat. Waardoor de nieuwe eigenaar er zelf niets voor hoeft te doen. Bij een aantal respondenten heeft de politie of erkend beveiligingsbedrijf de woning destijds gekeurd. Dit proces verliep ook relatief eenvoudig.

Ter illustratie een citaat:

De politie keurde destijds de woning. Een afspraak maken was de enige moeite. Daaruit volgde een advies om de zwakke punten te voorzien van betere en/of extra sloten.

Bij respondenten die een onvoldoende hebben gegeven, blijkt dat zij de investering in tijd en geld als minder positief hebben ervaren.

Verlopen certificaat

Was u bekend met het feit dat het certificaat niet voor onbepaalde tijd, maar voor 10 jaar geldig is?

	Ja	Nee	Totaal	N
PKVW	43,9%	56,1%	100%	305

Heeft u al een keer een nieuw certificaat aan moeten vragen vanwege de verlopen datum?

	Ja	Nee	Totaal	N
PKVW	12,5%	87,5%	100%	305

Verlopen certificaat: Wat is de reden dat u uw woning niet opnieuw hebt laten beoordelen?

	Genoemd	Niet genoemd	Totaal	N
Ik wist niet dat het certificaat verlopen was	59,8%	40,2%	100%	102
Mijn woning is met de preventiemaatregelen die destijds binnen het PKVW werden getroffen, nog steeds goed beveiligd	39,2%	60,8%	100%	102
Ik ga binnenkort verhuizen	2,0%	98,0%	100%	102
Ik ga binnenkort verbouwen	0%	100%	100%	102
Er wordt bij mij in de buurt nauwelijks ingebroken	6,9%	93,1%	100%	102
De kosten zijn te hoog	2,9%	97,1%	100%	102
Ik vind de aanvraagprocedure te ingewikkeld	2,0%	98,0%	100%	102
De aanvraagprocedure kost me te veel tijd	2,9%	97,1%	100%	102
Ik geloof niet dat ik met het opnieuw PKVW certificeren van de woning een kleinere kans heb op inbraak	17,6%	82,4%	100%	102

	Genoemd	Niet genoemd	Totaal	N
Ik heb naderhand zelf nog aanvullende preventiemaatregelen getroffen (zie hieronder)	9,8%	90,2%	100%	102
Andere reden (zie hieronder)	4,9%	95,1%	100%	102

Zelf getroffen preventiemaatregelen, namelijk:

-  Alarm aangeschaft
-  Alarminstallatie (2x genoemd)
-  Anti-inbraak maatregelen
-  Camera
-  Extra sloten
-  Nieuwe sloten en een complete check door een beveiligingsbedrijf
-  Vaste ramen i.p.v. openslaande ramen en dubbel glas
-  Veiligere vergrendelingen en beter gecertificeerd hang en sluitwerk aangebracht
-  Een andere reden, namelijk:
-  Aanvraag is indertijd verzorgd door woningbouwcorporatie
-  De VvE zou hieraan iets moeten doen
-  De woningbouw laat het controleren en verlengen
-  De wooncorporaties moeten dat doen naar mijn idee
-  Ik huur en verwacht dat de verhuurder een en ander op orde heeft

Bijlage 2 Postcodering open antwoorden

Redenen voor geldige PKVW

Categorie	Aantal keer genoemd
Inbraakpreventiemaatregelen/ ter bescherming van waardevolle inboedel	12
Op verzoek of advies van aannemer, verzekeraar, VvE, KBO vereniging, politie	8
Renovatie/ (her)plaatsen/ vernieuwing deuren, kozijnen, ramen	7
Eigen veiligheid/ veilig gevoel	6
Nieuwbouw woning	5
Ervaring met inbraak (eigen woning of bureu)	4
Beter beveiligde woning	2
Beroepsmatig	2
Vinden dat zelf belangrijk	2
Duurzaamheidsaspect	1
Verlopen PKVW	1

Grootste voordelen: Verlopen PKVW-certificaat

Categorie	Aantal keren genoemd
Gevoel van veiligheid	18
Goede inbraakpreventie: vermindert kans op inbraak of inbreker moet meer moeite doen	14
Korting verzekeringspremie	13
Veilig(er) wonen	7
Geen voordelen of bijzonderheden	5
Kwaliteitsgarantie	4
Gemoedsrust: heeft een idee dat je beste maatregelen heb genomen	2
Enige zekerheid	1

Grootste nadelen: Geldig PKVW-certificaat

Categorie	Aantal keren genoemd
Kosten	41
Geen nadelen	23
Geldigheidsduur	8
Ambtelijk/ bureaucratisch	6
Omslachtig: zorgen dat alles gesloten is of niet vergeten de alarminstallatie in te schakelen	6
Onvoldoende goed geïnformeerd over beveiligingsbedrijf	3
Opnieuw aanvragen/ vernieuwen	2
Onbekendheid van PKVW	2
Bij uitsluiting moeilijk om naar binnen te komen voor eigenaar zelf	2
Gevelelementen	2

Categorie	Aantal keren genoemd
Extra sloten	1
Als iedereen dit Keurmerk heeft, verlies ik mijn relatieve voordeel ten opzichte van mijn burens	1
Maatregelen zijn rolstoel onvriendelijk	1
Onderhoud	1

Grootste nadelen: Verlopen PKVW-certificaat

Categorie	Aantal keren genoemd
De kosten	8
Geeft vertekend beeld	7
Extra (praktische) handelingen ondernemen	4
Bureaucratisch: eisen en voorwaarden	3
Geen	3
Blijkt onvoldoende in de praktijk te werken	2
Opnieuw vervangen van sloten	2

Reden aanvraag nieuw certificaat (alleen: geldige / niet-verlopen certificaten)

Categorie	Aantal keren genoemd
Geldigheid van PKVW verlopen	5
Goed beveiligd blijven	5
Vanwege nieuwe inbraaktechnieken bij inbrekers	3
Door beveiligingsbedrijf/-leverancier erop geattendeerd	2
Premiekorting blijven behouden	2
Beveiligingseisen m.b.t. verzekering	2
Na inbraak	1
Vervangend alarmsysteem	1
Behoud preventieve werking	1
Nieuwe ontwikkelingen in veiligheid volgen	1
Overgang van alarmcentrale in de regio	1

Hoe kent u het PKVW? (geldig certificaat)

Categorie	Aantal keren genoemd
Door aandacht in media (krant/ brochure/ internet)	49
Politie of brandweer	39
Via informatie van de gemeente	21
Via informatie van de aannemer of architect	18
Beroepsmatig	18
Via verzekeringsmaatschappij	13
Via familie/ vrienden/ burens	13
Algemene voorlichting	11

Categorie	Aantal keren genoemd
Na (poging tot) inbraak geregeld	10
Beveiligingsbedrijf/ alarmcentra	9
Weet ik niet	8
Van horen zeggen	7
Keurmerk op een eerder woning gehad	6
Oplevering van (nieuwbouw) woning	6
Praktische reden; kunststof kozijnen	5
Eigen initiatief informatie gezocht	4
Door een sticker op raam	3
Actie over buurtpreventie	2
Via een cursus	1
Via woningbouwvereniging	1
Via UniekBO	1

Hoe kent u het PKVW? (Verlopen certificaat)

Categorie	Aantal keren genoemd
Via advertentie/ reclame/ media/ folder	13
Bij aanschaf woning	13
Weet ik niet	7
Woningcoöperatie of Vereniging Eigen Huis	7
Beroepsmatig/ opleiding	6
Sticker	4
Algemeen bekend	3
Politie	3
Via internet	3
Via slotenmaker	3
Via verzekeringsmaatschappij	2
Via deze vragenlijst	2
Van horen zeggen	2
Via aannemer	2
Vanwege verlopen certificaat	1
Bouwbesluit	1
Via burelen	1
Voorlichting	1

Hoe kent u het PKVW? (GEEN certificaat)

Categorie	Aantal keren genoemd
Media: folders/ advertentie/ internet/ tv/ campagne	121
Via brief/ voorlichting van gemeente of politie	31
Wel eens van gehoord of ergens gelezen	28
Familie/ kennis/ vrienden/ bureu	13
Vorige woning had een PKVW	13
Beroepsmatig	13
Weet ik niet	11
Via sticker	9
Via beveiligingsbedrijf of slotenmakelaar	7
Keuring van woning of plaatsen van nieuw hang- en sluitwerk	6
Bij aanschaf woning/ vanuit de bouw	5
Alleen van naam	4
Buurtvereniging	4
Verzekeringsmaatschappij	4
Algemeen bekend	3
Woningcoöperatie of Vereniging Eigen Huis	3
Na (poging tot) inbraak	2
Zelf onderzoek naar gedaan	2
Via aannemer	1

Redenen voor het NIET aanschaffen van een PKVW-certificaat (alleen dus de groep die geen PKVW certificaat heeft)

Categorie	Aantal keren genoemd
Geen prioriteit of geen behoefte	40
Andere preventiemaatregelen getroffen	19
Mee bezig om alsnog een PKVW certificaat te krijgen	9
Woning kan geen Keurmerk krijgen i.v.m. woonvorm, of ligging garage	7
Certificaat is geen garantie/ voegt niets toe	7
Onduidelijk waar ik moet zijn, hoe te regelen	6
Afhankelijk of de woningbouwvereniging er open voor staat	5
Laksheid/ gemakzucht	3
Huurwoning	2
Ander keurmerk inbraakpreventie	2
Certificaat is (te) duur	1
Binnenkort verhuizen	1
Justitie moet handhaven en zwaar straffen	1
Weet ik niet	1

In welke situatie zouden mensen alsnog PKVW nemen (alleen groep die het nu dus niet heeft)

Categorie	Aantal keer genoemd
Als de buurt onveiliger wordt of als er (meer) ingebroken wordt	51
Geen situatie te noemen	32
Als het PKVW financieel haalbaar is: kosten verlagen of helemaal gratis aanbieden	22
Preventieve maatregelen zelf genomen	16
De woningcoöperatie hoort dit te regelen	12
Als het PKVW aanmerkelijke premiekorting geeft op de verzekeringspremie	10
Bij renovatie of verbouwing	9
Verplichting (zoals door overheid, verzekeringsmaatschappij)	7
Bij verhuizen of verkoop van woning	6
Als de beveiliging afdoende blijkt	6
Als de eisen voor het certificaat minder strikt zijn/ eenvoudigere procedure	5
Voldoende subsidie ter verlaging op de kosten	4
Als het collectief met de burens kan	4
Ga op korte termijn doen of mee bezig	4
Als het bewezen effectief is	3
Bij veel waardevolle spullen in huis	2
Meer duidelijkheid over de procedure: hoe en wat	2
Als de gemeente meebetaalt	1
Als de Vereniging van Eigenaren (VvE) dit zou aanbevelen	1

	Genoemd	Niet genoemd	Totaal	N
Ik wist niet dat het certificaat verlopen was	59,8%	40,2%	100%	102
Mijn woning is met de preventiemaatregelen die destijds binnen het PKVW werden getroffen, nog steeds goed beveiligd	39,2%	60,8%	100%	102
Ik ga binnenkort verhuizen	2,0%	98,0%	100%	102
Ik ga binnenkort verbouwen	0%	100%	100%	102
Er wordt bij mij in de buurt nauwelijks ingebroken	6,9%	93,1%	100%	102
De kosten zijn te hoog	2,9%	97,1%	100%	102
Ik vind de aanvraagprocedure te ingewikkeld	2,0%	98,0%	100%	102
De aanvraagprocedure kost me te veel tijd	2,9%	97,1%	100%	102
Ik geloof niet dat ik met het opnieuw PKVW certificeren van de woning een kleinere kans heb op inbraak	17,6%	82,4%	100%	102
Ik heb naderhand zelf nog aanvullende preventiemaatregelen getroffen (zie hieronder)	9,8%	90,2%	100%	102
Andere reden (zie hieronder)	4,9%	95,1%	100%	102

Bijlage 3 Relaties achtergrondkenmerken en PKVW

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

Gezinssamenstelling	Ja	Nee	Totaal	N
Ik woon alleen	78,1%	21,9%	100%	1.082
Ik woon alleen (zonder partner) met kinderen	85,2%	14,8%	100%	122
Ik ben gehuwd/woon samen zonder thuiswonende kinderen	86,5%	13,5%	100%	2.370
Ik ben gehuwd/woon samen met thuiswonende kinderen	87,4%	12,6%	100%	998
Ik woon bij mijn ouder(s)/verzorger(s)	38,6%	61,4%	100%	88
Anders	63,2%	36,8%	100%	68
Weet niet/wil niet zeggen	100,0%		100%	8
Totaal	83,6%	16,4%	100%	4.736

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

Opleidingsniveau	Ja	Nee	Totaal	N
Geen onderwijs / basisonderwijs / cursus inburgering / cursus Nederlandse taal	70,0%	30,0%	100%	30
LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgerichte leerweg) / MBO 1 (assistentenopleiding)	86,4%	13,6%	100%	345
MAVO / HAVO of VWO (eerste drie jaar) / ULO / MULO / VMBO (TL of GL) / VSO	85,0%	15,0%	100%	734
MBO 2, 3, 4 (basisberoeps-, vak-, middenkader- of specialistenopleiding) of MBO oude structuur (vóór 1998)	86,4%	13,6%	100%	1.137
HAVO of VWO (overgegaan naar de 4e klas) / HBS / MMS / HBO propedeuse of WO Propedeuse	81,8%	18,2%	100%	670
HBO (behalve HBO-master) / WO-kandidaats -of WO-bachelor	82,8%	17,2%	100%	1.168
WO-doctoraal of WO-master of HBO-master / postdoctoraal onderwijs	79,3%	20,7%	100%	652
Totaal	83,6%	16,4%	100%	4.736

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

Geslacht	Ja	Nee	Totaal	N
Man	86,3%	13,7%	100%	2.498
Vrouw	80,5%	19,5%	100%	2.238
Totaal	83,6%	16,4%	100%	4.736

Heeft u wel eens gehoord van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)?

Stedelijkheidsgraad	Ja	Nee	Totaal	N
Zeer sterk stedelijk	77,2%	22,8%	100%	645
Sterk stedelijk	83,7%	16,3%	100%	1.482
Matig stedelijk	85,2%	14,8%	100%	1.036
Weinig stedelijk	85,1%	14,9%	100%	1.073
Niet stedelijk	84,4%	15,6%	100%	500
Totaal	83,6%	16,4%	100%	4.736

Heeft u een PKVW-certificaat voor de beveiliging van uw woning? Met andere woorden: is uw woning PKVW gecertificeerd?

Gezinssamenstelling	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N
Anders*	25,6%	62,8%	11,6%	100%	43
Ik woon alleen (zonder partner) met kinderen	15,4%	71,2%	13,5%	100%	104
Ik woon bij mijn ouder(s)/verzorger(s)*	14,7%	58,8%	26,5%	100%	34
Ik ben gehuwd/woon samen zonder thuiswonende kinderen	14,4%	75,7%	9,8%	100%	2.051
Ik woon alleen	13,6%	67,8%	18,6%	100%	845
Ik ben gehuwd/woon samen met thuiswonende kinderen	13,5%	78,6%	7,9%	100%	872
Weet niet/wil niet *zeggen	12,5%	75,0%	12,5%	100%	8
Totaal	14,2%	74,2%	11,5%	100%	3.957

Heeft u een PKVW-certificaat voor de beveiliging van uw woning? Met andere woorden: is uw woning PKVW gecertificeerd?

Opleidingsniveau	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N
Geen onderwijs / basisonderwijs / cursus inburgering / cursus Nederlandse taal	19,0%	47,6%	33,3%	100%	21
HAVO of VWO (overgegaan naar de 4e klas) / HBS / MMS / HBO propedeuse of WO Propedeuse	16,1%	72,8%	11,1%	100%	548
MBO 2, 3, 4 (basisberoeps-, vak-, middenkader- of specialistenopleiding) of MBO oude structuur (vóór 1998)	15,1%	73,3%	11,6%	100%	982
LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgerichte leerweg) / MBO 1 (assistentenopleiding)	14,4%	69,5%	16,1%	100%	298
MAVO / HAVO of VWO (eerste drie jaar) / ULO / MULO / VMBO (TL of GL) / VSO	13,8%	72,8%	13,5%	100%	624
WO-doctoraal of WO-master of HBO-master / postdoctoraal onderwijs	13,5%	77,0%	9,5%	100%	517
HBO (behalve HBO-master) / WO-kandidaats -of WO-bachelor	12,7%	77,6%	9,7%	100%	967
Totaal	14,2%	74,2%	11,5%	100%	3.957

Heeft u een PKVW-certificaat voor de beveiliging van uw woning? Met andere woorden: is uw woning PKVW gecertificeerd?

Geslacht	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N
Man	13,9%	76,8%	9,3%	100%	2.156
Vrouw	14,5%	71,2%	14,2%	100%	1.801
Totaal	14,2%	74,2%	11,5%	100%	3.957

Heeft u een PKVW-certificaat voor de beveiliging van uw woning? Met andere woorden: is uw woning PKVW gecertificeerd?

stedelijkheidsgraad	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N
Zeer sterk stedelijk	14,3%	69,7%	16,1%	100%	498
Sterk stedelijk	15,7%	71,6%	12,7%	100%	1.241
Matig stedelijk	12,9%	76,0%	11,1%	100%	883
Weinig stedelijk	14,3%	75,8%	9,9%	100%	913
Niet stedelijk	12,1%	80,6%	7,3%	100%	422
Totaal	14,2%	74,2%	11,5%	100%	3.957

Bijlage 4 Samenvatting interviews

Binnen de opdracht zijn 12 verdiepende interviews gehouden. Zes daarvan werden gedaan met bewoners van een huis met een niet verlopen PKVW. De andere zes vonden plaats met bewoners zonder Keurmerk. In deze bijlage worden de resultaten van de interviews kort samengevat.

Groep met PKVW

PKVW kennen

Uit de gesprekken blijkt dat de respondenten destijds op verschillende manieren te weten zijn gekomen van het PKVW. Zo geven twee respondenten aan via de gemeente, bij aankoop van de woning (2), via eigen beroep/ functie (1) en ergens gehoord/ gelezen (1). De informatie via de gemeente wordt gewaardeerd. In één geval kreeg de respondent subsidie voor een deel van de kosten, wat doorslaggevend was voor de uiteindelijke beslissing.

Motieven om woning PKVW te laten certificeren

De motieven om een woning te laten certificeren zijn voornamelijk veiliger kunnen wonen en de kans op inbraak verkleinen. Respondenten geven aan dat het PKVW kwaliteitszekerheid geeft om de woning zo goed mogelijk te beveiligen (met o.a. goedgekeurde en gecertificeerde hang- en sluitwerk). Het feit dat de woning door een deskundig beveiligingsbedrijf wordt gecontroleerd, is tevens een belangrijke meerwaarde van het PKVW. Iemand die meekijkt en adviseert, aldus een van de respondenten.

Woningaanpassingen

De meeste woningaanpassingen zijn hang- en sluitwerk op bereikbare ramen en deuren. Dit geldt voor bestaande woningen. De nieuwbouwwoningen met een Politiekeurmerk worden volgens de eisen gebouwd. De overige maatregelen, zoals verlichting aan de voorkant en achterkant en rookmelders worden bijna niet genoemd, omdat dergelijke maatregelen al waren genomen voor het Politiekeurmerk.

Alle respondenten zijn (zeer) tevreden over het aanpassen van de woning en het certificeren. Het proces van eerste aanvraag tot certificeren verliep goed. De kosten voor het treffen van het PKVW hoort bij het onderhoud van de woning, volgens de gesproken respondenten. De kosten variëren sterk en zijn afhankelijk van de genomen (extra) aanpassingen en maatregelen: €250 tot €3.000. Eén respondent noemt expliciet de kosten van het hang- en sluitwerk.

Voor- en nadelen

De genoemde voordelen:

-  veiliger woongevoel (5 keer genoemd)
-  inbrekers doen er iets langer over (4 keer genoemd)
-  korting op verzekeringspremie (3 keer genoemd)
-  afschrikkend effect door sticker (2 keer genoemd)
-  gevoel van een stukje gegarandeerde veiligheid (2 keer genoemd)

Respondenten noemen de volgende nadelen (NB: respondenten hadden moeite met spontaan noemen van mogelijke nadelen, na enkele suggesties werden de volgende nadelen genoemd)

- ➊ bijkomende kosten (2 keer genoemd)
- ➋ in het begin even moeten wennen aan de nieuwe sloten op de ramen. Alle sloten zijn namelijk voorzien van een sleutel (2 keer genoemd)
- ➌ geen herinnering voor herkeuring (2 keer genoemd)
- ➍ stigmatiserend effect/ waterbedeffect. Dat houdt in dat criminelen uitwijken naar een buurt/ wijk zonder het PKVW verderop en daar verdergaan met hun praktijken (1 keer genoemd)
- ➎ weinig of geen toegevoegde waarde van het PKVW vanwege de inbraakwerende eisen aan nieuwbouw in het bouwbesluit (1 keer genoemd)
- ➏ herkeuring na 10 jaar (1 keer genoemd)

Groep zonder PKVW

PKVW kennen

Respondenten geven aan dat zij het PKVW kennen door/ via:

- ➊ huidige slotenmakelaar (2 keer genoemd)
- ➋ opgeleverd in nieuwbouwwoning (2 keer genoemd)
- ➌ overheidscampagne over het Politiekeurmerk (1 keer genoemd)
- ➍ ergens gelezen of gehoord (1 keer genoemd)

Inbraakpreventie

Alle respondenten hebben inbraakpreventiemaatregelen genomen. Het gaat vooral om hang- en sluitwerk op de bereikbare ramen en deuren aan zowel de voorkant als achterkant. Het hang- en sluitwerk is bij één woning gecertificeerd. De overige woningen hebben geen SKG gecertificeerd hang- en sluitwerk of de respondenten hebben daar geen zicht op (weten het niet). Ook de maatregel verlichting (met bewegingssensor) bij de buitendeuren aan de voor- en achterkant is getroffen en dit geldt ook voor de rookmelders. De overige maatregelen zoals inbraakalarm, camera, waakhond en Whatsapp-groep buurtpreventie worden door enkelingen genoemd.

Motieven om woning niet PKVW te laten certificeren

- ➊ Op de vraag 'wat waren de motieven om de woning niet PKVW te laten certificeren', geven meerdere respondenten aan dat het Keurmerk geen garantie is dat er niet wordt ingebroken. Eén respondent vraagt zich af wat het PKVW hem oplevert? *'Zonder certificaat kan ik prima maatregelen nemen.'*
- ➋ Daarnaast speelt een veilige woonomgeving ook een rol in het al dan niet een woning laten certificeren. Deze respondenten geven aan dat goede burens, informele contacten en sociale controle het veiligheidsgevoel versterken.
- ➌ Eén respondent noemt de negatieve ervaringen als reden om de huidige woning niet te laten certificeren. De vorige woning voldeed aan alle eisen van het PKVW behalve één slot op een deur. Dat slot voldeed namelijk niet aan het aantal sterren (een slot met een ster, dat vervangen moest worden

met een slot met twee sterren). Volgens deze respondent ging het om stevige en gedegen hang- en sluitwerk en het aantal sterren was daar wat hem betrof ondergeschikt aan.

- ➦ Twee respondenten zijn door dit onderzoek bewuster geworden en willen zich ook gaan verdiepen in de procedure en eisen rondom het PKVW. Eén van deze respondenten merkt tegelijk ook op dat het PKVW haar geen extra veilig gevoel zal geven. Het gaat dan echt om de kwaliteit van de inbraakpreventiemaatregelen.
- ➦ En één respondent geeft aan bezig te zijn om de woning te laten certificeren. De huidige rookmelders moeten vervangen worden. Hij ziet echter niet de noodzaak, omdat de woning geen gasaansluiting heeft.

Op de vraag in hoeverre de PKVW preventiemaatregelen verschillen van de preventiemaatregelen die al zijn getroffen, verwacht men dat de kwaliteit van onder meer gecertificeerd hang- en sluitwerk op ramen en deuren verschillend kan zijn. Zij verwachten geen verschillen in de overige eisen wat betreft de verlichting bij de buitendeuren, aanwezigheid van rookmelders en zicht vanuit de hal op iemand die voor de deur staat.

Alsnog de woning laten certificeren

De meeste respondenten overwegen niet om hun woning te laten certificeren. Belangrijkste reden is dat zij geen directe aanleiding of noodzaak zien. Een van de respondenten ziet geen meerwaarde van het PKVW.

'Het PKVW is een papiertje, het gaat vooral om de daadwerkelijke maatregelen/aanpassingen in de woning.'

De volgende omstandigheden worden door respondenten genoemd om een Keurmerk te overwegen:

- ➦ Als de buurt onveiliger wordt of als er (meer) ingebroken wordt (2 keer genoemd).
- ➦ En de korting op de verzekeringspremie zou een reden kunnen zijn (1 keer genoemd).

Bijlage 5 Eisen en aanbevelingen

nieuwbouw en bestaande bouw PKVW

Handboek Politiekeurmerk Veilig Wonen Nieuwbouw 2015 (december 2014, CCV)

Stedenbouwkundige randvoorwaarden (S) Eisen S1 Routes langzaam verkeer S2 Verkaveling en achterpaden	Aanbevelingen S3 Schaalgrootte, woningdifferentiatie, bouwhoogte en contact met de buurt S4 Aansluiting op omliggende bebouwing S5 Wijkontsluiting S6 Recreatie en ontspanning S7 Wijkvoorzieningen gekoppeld aan de woonfunctie
Openbare ruimte (O) Eisen O1 Openbare verlichting O2 Parkeren in de open lucht nabij woningen O3 Openbare parkeergarage bij een woonfunctie O4 Binnenterreinen	Aanbevelingen O5 Haltes openbaar vervoer O6 Straatmeubilair en wijkvoorzieningen O7 Beheerplan woonomgeving
Kavels (K) Eisen K1 Achterpaden K2 Complex van bergingen, schuren of privégarages: situering en verlichting	Aanbevelingen K3 Verkaveling en situering van eengezinswoningen: voorzijde K4 Verkaveling en situering eengezinswoningen: achterzijde K5 Verkaveling en situering woongebouwen K6 Erfafscheidingen
Gebouw (G) Eisen G1 Woongebouw: ontsluiting en toegankelijkheid G2 Woongebouw: onderdoorgang G3 Hoofdingang woongebouw G4 Toegangsdeuren gemeenschappelijke ruimten G5 Verlichting gemeenschappelijke ruimten G6 Collectief bergingscomplex: ontsluiting en omvang G7 Berging: inbraakwerendheid gevelelementen, deuren, ramen en ventilatieopeningen G8 Voorzieningen in een woongebouw G9 Parkeergarage behorend bij een woongebouw G10 Collectieve (fietsen)stalling	Aanbevelingen G11 Beheerplan en toezicht woongebouw, inclusief maatregelen tegen graffiti
Woning (W) Eisen W1 Zicht op de openbare ruimte W2 Deuren: zicht en verlichting W3 Deuren: inbraakwerendheid W4 Ramen, ventilatieopeningen, lichtkoepels en dakramen: inbraakwerendheid W5 Garages: inbraakwerendheid en verlichting W6 Berging of schuur: inbraakwerendheid en verlichting W7 Rookmelder	Aanbevelingen W8 Maatregelen bij hogere risico's, voorlichting en Communicatie

Handboek Politiekeurmerk Veilig Wonen Bestaande Bouw 2015 (december 2014, CCV)

Woning (W) Eisen W1 Deuren: verlichting en zicht W2 Deuren: inbraakwerendheid W3 Ramen en ventilatieopeningen: inbraakwerendheid W4 Kelderramen, luiken, lichtkoepels en dakramen: inbraakwerendheid W5 Rookmelders W6 Voorlichting en informatie	
Complex (C) Eisen C1 Woongebouw: toegankelijkheid en verlichting C2 Gemeenschappelijke ruimten: toegankelijkheid en verlichting C3 Collectief bergingencomplex: ontsluiting, toegankelijkheid en omvang C4 Collectieve (fietsen)stalling C5 Achterpaden C6 Parkeergarage, behorend bij het complex C7 Collectieve parkeerterreinen in de open lucht behorend bij het complex C8 Bergingen, schuren of garages: inbraakwerendheid C9 Bergingen, schuren of garages: verlichting	Aanbevelingen C10 Binnenterreinen C11 Toezicht, beheer en anti-graffiti
Omgeving (O) Eisen O1 Toezicht en beheer O2 Openbare verlichting O3 Parkeren in de open lucht O4 Achterpaden O5 Onderdoorgangen van woongebouwen O6 Openbare parkeergarage bij een woonfunctie	Aanbevelingen O7 Routes langzaam verkeer O8 Haltes openbaar vervoer O9 Straatmeubilair, speelplaatsen en hangplekken

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 410
1013 CR Amsterdam
+31 (0)20 625 75 37

dsp@dsp-groep.nl
KvK 33176766
www.dsp-groep.nl

DSP-groep is een onafhankelijk bureau voor onderzoek, advies en management, gevestigd aan de IJ-oeveren in Amsterdam. Sinds de oprichting van het bureau in 1984 werken wij veelvuldig in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook voor maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal of lokaal niveau. Het bureau bestaat uit 40 medewerkers en een groot aantal freelancers.

Dienstverlening

Onze inzet is vooral gericht op het ondersteunen van opdrachtgevers bij het aanpakken van complexe beleidsvraagstukken binnen de samenleving. We richten ons daarbij met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van zo'n vraagstuk. In dit kader kunnen we bijvoorbeeld een onderzoek doen, een registratie- of monitorsysteem ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of (tijdelijk) het management van een project of organisatie voeren.

Expertise

Onze focus richt zich met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van een vraagstuk. Wij hebben o.a. expertise op het gebied van transitie in het sociaal domein, kwetsbare groepen in de samenleving, openbare orde & veiligheid, wonen, jeugd, sport & cultuur.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers..



DSP-groep is ISO 9001:2008 (kwaliteitsmanagement) gecertificeerd en aangesloten bij VBO en OOA.

